

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

1381

13

OBSERVATIONES
CIRCA
RADICIS GEI VRBANI,

SIVE
CARYOPHYLLATAE
VIRE S.

IN FEBRIBVS,
PRAECIPVE INTERMITTENTIBVS
ALIISQVE MORBIS
INSTITVTAE

A
RVDOLPHO BVCHHAVE,

MED. DOCT. SOCIET. MED. HAVNIENS. MEMBR.

HAFNIAE 1781.

TYPIB. ION. RVD. THIELE.

157. 0. 43.

Per varios casus artem experientia fecit.

FRIDERICO

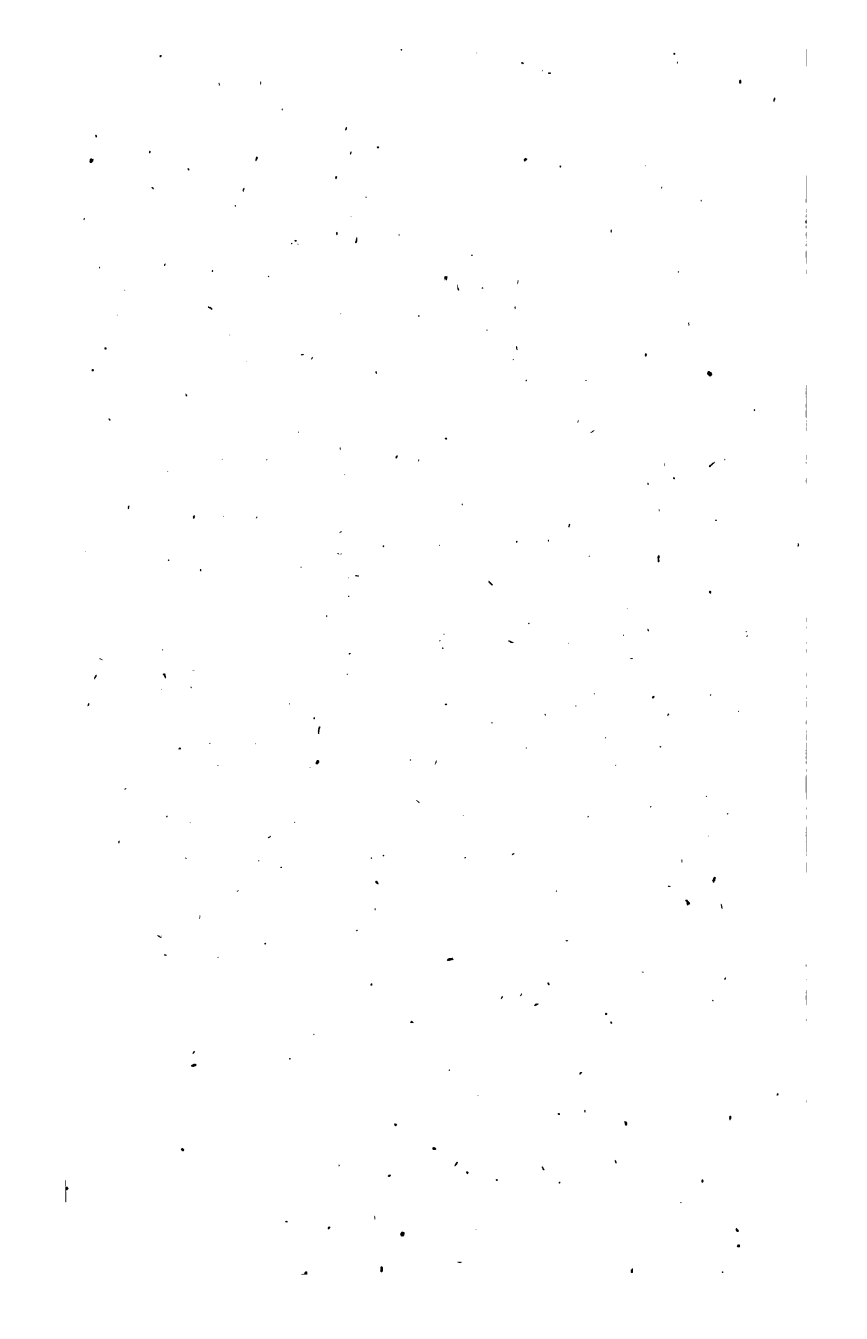
DANIAE, NORVEGIAE

CET. CET. CET.

PRINCIPI HAEREDITARIO

SACRVM.

LECTORI PHILIATRO.

MAGNORUM, quae fideri multa abhinc
secula nunquam non habuere Medici,
votorum non minimum fuit illud: *Medi-*
camen, quo febres supprimerent intermit-
tentes, inuenire. In artis salutaris infantia
infida saepius fuere remedia his morbis
opposita, quare priscis medicis ea infide-
bat fabula, febres vel tardissime fugari,
vel potius naturae permitti debere, et
ipsis remediis tutiores esse. Sanitas tunc
temporis non nisi per naturae benigni-
tatem, aut per ipsius morbi innocentiam,
aut per tolerantiam aegri rediit.

CASVS hinc plurimi sinistri, discrimina multiplicia, immo ferales saepe exitus ortum traxere suum. Penuriam artis suae proinde perspectam habentes viri boni et sagaces indefessa diligentia totam rerum peruestigarunt naturam, vt his morbis pertinacibus, eorumque periculis et reuersionibus auertendis certum et efficax reperirent remedium.

FACTITATIS per tot seculorum successione periculis plurimis, quae fortè euentu non caruere bono, ingens tandem exitit remediorum de febribus triumphantium catalogus a), quae tamen omnia febrifugorum nomine saluari non merentur.

MVL-

a) Horum celebriora fuere tempore HIPPOCRATIS hyoscyamus, mandragora, allium et helleborus albus. Procedente tempore plura indicata sunt febrifuga: terrea sic dicta absorbentia, chamomilla, chelidonium majus, plantago,

MVLTVDINE itaque laudatorum medicaminum febrifugorum obruti medici dubii faepe cum Aenea merito exclamare potuerunt :

*O si se nobis ille aureus arbore ramus
Ostendat nemore in tanto!*

SECVLO proxime elapso forte fortuna tandem detectum est pharmacum, sic dic-

A 4

tum

tago, coriandrum pentaplyllum, asarum, bardana, chamaedrys, carduus benedictus, verbena, absynthium, trifolium fibrinum, salvia, nux myristica, millefolium, et plura exotica ex amaricantium, aromaticorum, adstringentium balsamicorum, anodynorum classe, radix cicutae aquaticae, sudorifera potentissima, stercus caninum, porcinum, anserinum, bufo ejusque cor tostum, opiata, salia alcalina absynthii, cardui benedicti et centaurei minoris; media, tartarus vitriolatus, alumen, nitrum, sal ammoniacum, ejusque elegans volatile; proinde acida, camphora, et quae ex antimonio, marte et mercurio parantur regulinae vel metallicae substantiae, et sexcenta alia.

um divinum, Cortex peruvianus, quem nemo non sapientium vt incomparabile Dei donum agnouit, stultus vero calumniis profecutus est. Ante et post id tempus in locum hujus peregrini corticis aliud, ejusdem par virtuti, remedium surrogandum inuenire annisi sunt viri summi. Trium namque naturae regnorum diuitias multiplices frequenter perquisiuere, et, tentaminibus institutis, quibus imaginationi optimum adoptarunt pharmacum, proque febrifugo venditarunt *b)*. Sed cum et
Mae-

b) SYLVIVS remediis fudoriferis et cardiacis venenum morbi expulit, quem deinde secuti sunt HELMONTIVS, SCRETA, CARTHESIANI que medici; CLYTONVS febrifugum ex spiritu sulphuris, vitrioli, salis et vini rectificati, digestis et destillatis; LOBB salia neutra exaltat; a MORTONO et PITCARNIO aliisque vetustioribus laudata fuit chamomilla, a VALENTINO centaureum minus, a LUDOVICO et VERLOSCHENIGIO gentiana, ab HELVIGIO et LENTILIO cortex fraxini, a GOELIKIO cascarrilla.

Maecenatibus suis et aliis medentibus non fida satis manserunt haec remedia, obliuioni postea ad vnum omnia sunt tradita.

VT alia taceam multa, mentionem modo faciam extracti Gei riuales, nostrae plantae affinis, quod ante plures annos ad febres intermittentes adhibiturum est c), sed pari sine dubio fortuna, ac Cl. HEVERMANN in castris danicis eadem vsus est planta cum multis aliis, vt floribus chamomillae, geranio robertiano, cortice mangles, pogerebae, hippocastani, culila-

A 5

uani

rilla. DIPPELIUS oleum suum animale commendauit; CRAANENIUS et ROLLVAGIUS febrifugum ex antimonio petiuerunt, et STAHLIUS ex croco martis antimoniato. FRICCIUS arsenicum tuitus est; KERGERUS febrifugum parauit ex coralliis et crySTALLIS tartari; MVYSIUS aliique ex sale ammoniaco. Adstringentia alii substituerunt, vt LANZONIUS nuces cupressos, RENEALMUS gallas, alii alia fortiora adstringentia frustra tentarunt.

c) LINN. Cens. med. offic. p. 20.

vani et Winterani; euentu enim frustratus iste ad corticem peruvianum, tanquam sacram anchoram, confugere fuit coactus d). Sic experientissimus, jam beatus, Doct. FABRICIVS, Medicus antea clarissimus Nosocomii Fridericiani, dum Hafniae studio medico operam dedi, in medicamine febrifugo detegendo totus fuit, omnes vero conatus laudabiles cum voto non responderunt, experimentorum pertaesus Corticem tandem iterum lacte est amplexus;

NOVISSIMIS temporibus Ill, COLLIN sua palam fecit experimenta circa florum arnicae vires, et luculenter probavit, non minimam in febribus fugandis vim floribus hujus inesse plantae; sed cum, vti omnia amara, lente agat, et multi praeterfluant dies, antequam intermittentes euanescent, longo sane a cortice peruviano distat

d) Bemerk. und Untersuch. 1 B. S. 19.

distat interuallo, et aegris longam nimis et taediosam praebebat curam.]

TAM multa et tam magna fuere virorum summorum tentamina et pericula, quibus tamen omnibus, iterato quamvis et attente institutis, nullum offenderunt pharmacum, quod corticem exoticum viribus exaequaret, multo minus vinceret, quamvis nulli fuit dubium, quin aliquando detegeretur e).

DUM

e) Haud alienum videtur verba adjungere WERLHOFFII. "Probabile prudentibus quibusdam viris videtur, necessarium esse, quod, licet optabile sit, attamen neque ratio physica vlla, neque providentiae oeconomia experta probat, quodque ante diluvium fortasse verum fuit, postea amplius non est. Existimant nempe, quamlibet cunque regionem sibi suis medicamentis domesticis sufficere debere. Hoc si ita esset, tunc illud quidem remedium, quod ex nostratibus aequiparari mereatur, longius ab Europaeorum

DVM medicinam, jam ultra annos
tredecim, ruralem feci, pro certo semper
credidī, fore, vt in nostris terris medica-
men forte detegeretur febrifugum, quod
exotico peruuiano non cederet cortici, et
nos ab illa necessitate emendi, futuro
for-

orum ingeniorum percontatione hucusque
per tot secula dissitum mansisse debet, quam
vastus ipse oceanus, et vltima India est.
Et quid prodesset nobis ita occultatus a
natura thesaurus, qui, licet indigena sit,
serius tamen innotesceret eo, quem alienis-
sima regio profert? Diuina prouidentia,
cujus nos consilia ignoramus, et morbis
hominum et medicis, et regionum abun-
dantiae et commerciis, et artium scientia-
rumque incrementis, suos temporis fortis-
que limites posuit. Profert forsan Europa
non vñum medicamentum, quod viribus
corticem aut vincat, aut exaequet. Id vero,
si quod est, ab oculis animisque nostra-
tium medicorum, licet, circumquaque solli-
cite quaeritantium, tam remotum ad hanc
usque aetatem esse permisit Deus, quam
quod remotissimum." Obs. de febribus.
P. 49.

fortasse tempore mendicandi, et asportandi illum ab Americanis eximeret, et pauperes, qui ob carum hoc remedium saepius domesticis, sinistre adhibitis, remediis sanitati offendunt, impensis nimis liberaret. Maxima, quae me tenuit, expectatio hoc inueniendi, me etiam ad experimenta multiplicia capienda impulit.

PLURES igitur exploranti radices inquilinas unica mihi obuenerit, cujus virtus ad eam corticis in debellandis intermittentibus non quam proxime solum accedere, vel ei parem esse, sed eam multum superare inueni, quod experimentis jam tum captis et post hac capiendis clare, ut spero, elucescet.

NOMEN plantae Ill. *Linnaeo* est *Geum urbanum*. Ad classem systematicam icosandriam polygyniam pertinet. In umbrosis arborum et dumetorum habitat, et
in

in hortis ad fepes et muros frequens
laete et ultro nascitur, ibique majorem
acquirit radicem (f).

FLORIBUS gaudet erectis, fructu glo-
boso, hirsuto, aristis uncinatis, nudis, fo-
liis

(f) Quamuis satis affatim in dumetis et syl-
uis crescat umbrosis, radix tamen in terra
macra admodum parua euadit, ut operae
pretium esset plantarium instituere, in quo
radices, pingui commissae humo, in suc-
cum et sanguinem verterent amicum ali-
mentum, debitamque in magnitudinem in-
crescerent. Hoc utile et necessarium esse
videtur, si radix probatae virtutis, in mul-
tos sane usus vertenda, copiose colligeretur.
Cum igitur in hortis insignem capiat in-
crementum, haud magni sane sumtus esse
video, si in umbrosis locis, praecipue in
pomariis sub arboribus, debite antea prae-
parata humo, collecta post autumnum se-
mina ejicerentur. Hi loci inculti, aliis com-
modis nunquam inservientes, haud mini-
mam sic praeberent utilitatem, cum optimas
et summae virtutis radices certissime gign-
erent.

liis radicalibus lyratis, caulinis ternatis. Planta deflorata et feminibus e receptaculo delapsis, sero auctumno noua radix propellit folia, totam hyemem, etiam sub niue, virentia. Iunior planta fibrosa est radice; sed annosa praeter fibras etiam crasfiorem, oblongam, conicam ostendit, oblique descendentem, vt plurimum truncatam, et saepius apice emortuam. Recens transuersim vel in longitudinem dissecta corticem praebet albicantem, et medullam pulcre violaceam. Sapore gaudet aromatico-caryophyllaceo, leniter adstringente, haud ingrato, et caryophyllum spirat, vnde forsitan nomen *Caryophyllata*, et quidem vulgaris, (g) ab antiquis inditum. Cum aqua vel spiritu vini mixta vehiculum colore obscure rubro tingit, et contrita in pallide rubellum abit puluerem.

VIM

(g) BAUH. PIN. 321.

VIM habet, teste LINNAEO, adstringentem, pellentem (*h*), aphrodisiacam et sudoriferam (*i*), inde vtilem in variola et dysenteria iudicat (*k*). Antacidam similiter dixit; hinc cereuisiam et ab aciescentia conseruari, et fragrantiozem fieri indicat (*l*). Foliorum recentium in podagra infusum, sub debito regimine, vt sudoriferum, et vſus totius plantae externus ad vlcera ſcorbutica et fiſtulas laudatur (*m*). Virtute galegae aequalis, et morbo colico et hyſterico vtilis dicitur (*n*).

QUANTVM me experientia docuit, virtutem poſſidet radix leniter *adstringentem* et *alexipharmacam*. Ideo ad morbos a fibra laxa natos vi valet adstringente,
et

(*b*) *Mat. med.*

(*i*) *Flor. ſuec.*

(*k*) *Mat. med.*

(*l*) *Flor. ſuec.*

(*m*) CRANTZ, *Mat. med.* p. 101.

(*n*) LÖSEKE *Mat. med.* Edit. ſec. p. 360.

et a fibrarum adstrictione, me iudice, oritur sensus ille *roborans* et *reficiens*, quem percipiunt aegri, hanc medicinam adhibentes. Indoles alexipharmaca effectum praestare videtur *resolventem* et *antispasmodicum*. Resolvit enim mucum in visceribus et solidorum interstitiis haerentem, et lympham viscidam sanguini immixtam eorum, qui morbis laborant uucosis, fitque euacuatio per poros cutaneos. Vis antispasmodica se exserit in febribus, nervorum nempe in spasmos tendentiam tollendo. His addere licet virtutem *antisepticam*, quâ eam gaudere certis et posthac afferendis mihi constat experimentis, quaque omnia hucusque nota vegetabilia exsuperare liquet.

Qvo vero pacto in intermittentibus speciatim agit, ita inscius sum, ac modi, quo peruvianus cortex suam in iisdem exserit virtutem, cujus agendi modum multi

quidem explicare aggressi, sed, quantum scio, nemo adhuc expediuit, et ego non expediam.

Si ex phoenomenis in morbis observatis conjecturam facere liceat, sententiam meam proferam. Ab adstrictione sola minime deriuanda est virtus febrifuga; quoniam alia simplicia non pauca, et styptica vi et insigni amaritie instructa, id non praestant aequè feliciter, quod et cortex exoticus et nostra radix nunquam non, si rite cum eis agas, praestare certissime possunt. Ab indole antiseptica deriuari nequit, nam flores arnicae corticem peruvianum antisepticitate multum exsuperant, et tamen in febre fuganda eodem longe inferiores sunt. Immo eo respectu spirituosae et acida omnia, maxima antiseptica virtute gaudentia, praestantissima essent febrifuga, quod tamen experientias repugnat. Ab alexipharmaca igitur indole
eam

eam oriri admodum verosimile est. Attamen non videtur effectum edere tam resolvendo vel corrigendo materiam peccantem, quam nervos demulcendo. Tale quid observata indicasse mihi visum est. Magna enim pars aegrotantium, hac radice curatorum, et diu cum febre confictantium, antequam opem meam petiuit, solo hujus pharmaci usu, absque remedio laxante vel alia quacunque manifesta evacuatione, statim a morbo est liberata, quod fieri nequivit, si resolvendo vel corrigendo ageret. Praeterea essentiae Geidosis tempore unius horae ante paroxysmi ingressum propinata plus simplice vice spasmos nervorum, adeoque horrorem et frigus, ita avertit, ut vel nulla febris, vel levis tantum calor modo obortus sit. Et quoniam hoc in casu peccantis materiae, ubicunque etiam haereat, resolutioni vel correctioni tam brevi tempore locus non datur, ideoque nulli evacuationi vel sudori

insequenti, et fortissima sudorifera, ut resoluentia simul considerata, nomine febrifugorum nunquam digna fuere, necesse est, ut febrim vincat in nervos agendo, hisque volatile, anodynum et speciale communicando principium, quo demulcentur ita, ut contractiones spasmodicas illorum, in paroxysmi initio praesentes, pro cuiusvis aegri statu et remedii dosi, vel reprimantur, vel omnimode avertantur.

n) Hoc vero problema alii aliter explicent;

(n) Annus jam integer exactus est, ex quo haec cogitata litteris mandavi, de quorum veritate postea omnino sum convinctus. Deficientibus mihi initio hujus anni radicibus, easdem recentes primo vere, et quidem mense Martii, effodere et exsiccare jussi. Pulverem inde paratum aegrotis tribus, intermittente laborantibus, dedi, qui inde sanati sunt, forsitan, quia hi morbi curationem facile receperunt. Eodem tempore patronis et amicis, quibus hujus radicis eximiam nuper aperui laudauque virtutem, pul-

cent; opinionum enim commenta delet
dies, naturae iudicia confirmat.

B 3

SEXEN-

pulveris portionem, qua experimenta instituerent, ipse de rei veritate convictus, misit. Mox vero virtus mihi cognita simul et semel euanuit omnis. Intermittentes enim aegrorum, quibus sum medicatus, etiam si tres ordinarias doses porrexeram, corporibus quasi infixae haeserunt, meque ad corticem peruv. adhibendum, quod nunquam antea factum erat, compulerunt. Idem amicis, quos fas erat me versipellem habere, accidit. In causam inquirens dubitavi, an iusto citius effossae essent radices, quarum virtutem medicam calore suo reficienti nondum excitauerat sol; an vero peruersae eas siccandi methodo adscribendus esset defectus efficaciae. Tandem causa est reperta. — Radices recentes, quo citius in pulverem redigerentur, me incio, super fornacem admodum calidam nimis festinanter exsiccaverat seruus, tum temporis pharmacopolae domestici vices gerens. Novis deinde radicibus collectis, riteque torrefactis curationes, vti antea, perquam felices institui,

SEXENNIIUM est, cum prima in intermittentibus tentamina instituerim, in quibus radix Gei statim spem mihi fecit, fore, ut pharmacum illi peruuiano simile in borealibus detegeretur terris. Inceptis vero obseruationibus varias ob causas interruptis, proxime praeterlapsis annis, sed praecipue ultimo anno praeterito haec, quae fideliter annotaui, et jam in lucem edo, cepi obseruata, in quibus egregie se praestitit radix nostra.

Et primo quidem saepius omnem supersauit expectationem; quoniam paruula interdum dosis vim morbi totam fregit, sustulit, bonamque praebuit valetudinem.

PRAETEREA post morbum finitum, more alias consueto, nil omnino hujus
vel

stitui, cognouique, vitium pulveris in eo consistere, quod atomaticum et volatile principium, sine quo radicis usus inutilis, nimio adhibito calore auolauerat.

vel alius medicaminis ad praecavendam recidivam porrigere fui coactus. Nam recidivam nunquam vidi, nisi ea vel ex aperta culpa et inordinato aegri regimine, vel ex non satis purgatis primis viis ortum duxerit, quod in centenariis aegrorum numero aliquoties tantum mihi accidit, ut remedium non satis laudandum sit (o).

RADICEM praeterea nostram non parum exaltat, quod tam strictam post ejus, ac post corticis usum, servare dietam non opus est. Quamplurimi, quibus hac radice medicatus sum, et pauperes et rustici, quibus curae cordique nunquam fuit regimen observare praescriptum, in libero et frigido aere opera sua fecerunt, omnium-

B 4

que

- (o) Hinc etiam venit, ut nullam post febrim finitam remedii continuationem in historiis reperiatis, nam, paucis exceptis, qui morbo longo vires penitus impenderunt, plurimos vigilantis naturae, adjutrici optimaе, quo certiores evaderent observationes, reliqui.

que generum cibos duros et pingues, carnes, pisces, sale et vento induratos, halesces muriâ condita, lardum, adipem, pluraque ejus farraginis, quae febrem saepissime reuocarunt, inconsiderate, tamen saepissime impune deglutiunt. Vitiosum hoc et audax regimen debilibus et delicatulis ut vnquam concederem, absit; praeteriti enim anni quartanas autumnales a concepto frigore recurrentes aliquoties vidi.

QUIBUSDAM etiam reualescentibus aliquot dies post febris emanationem, tentandi gratia, laxans pharmacum propinaui, sine ullo paroxysmi reditu.

ADHAEC venit, ut in omnibus casibus, quibus radicem opposui, semper aegris profuerit, nunquam nocuerit.

QUACUNQUE radix detur sub forma, medicatrices suas seruat virtutes, et eundem

dem. semper edit effectum. Essentiam prius aegris paravi, deinde decocti, et tandem pulveris vim tentavi.

Ad febrem intermittentem depellendam ut plurimum essentiae fescuncia, ut ordinaria dosis, requiritur, rarius unciae II. Determinatam hanc dosin tribus vel quatuor vicibus die intermissionis cum aquae frigidae portiuncula capere jussi. Eam certius et efficacius agere observavi, si paucis et majoribus, quam si pluribus et parvis hauritur dosibus. Sic uncia vna, haustu unico sumta, aliquoties febrem fugavit; sed guttatim porrecta omni bi- vel trihorio levia paroxysmi sequentis signa saepe reliquit, alia tandem paruula portione delenda.

Ad decoctum parandum radicis siccatæ drachm. VI. vel vnciam vnam adhibui, unde febris siluit; interdum tamen semun-

cia eam depulit. Deficiente mihi saepe radice sicca, e recenti hoc parati, et tum vnciae tres vel quatuor requirebantur ad febris fugam. Nam quatuor vnciae recentis radicis, euaporatione ad siccitatem facta, tres amittunt uncias, et vna restat siccatae radicis.

PVLVERIS drachmae III intermittentem extinguere, et semuncia certissime hoc facit; attamen vidi, drachmas II hoc saepe praestitisse; et quamuis in vltimo casu proximus adueniat paroxysmus, lenis vt plurimum est, et frigore caret, atque proxima deinde vice vel prorsus emanet absque villo dato pharmaco, vel, si aliquoties redeat, dato nouo pharmaco facile silet.

Hoc tamen reticere nequeo, maiorem remedii portionem a quartana, diutius protrahita, quam a coeteris exposci, si febris euanescat.

Ad medicaminum praeparationem et radicem crassam et fibras adhibui; attamen monendum censeo, fibrillas tenuiores
mi-

minoris esse efficaciae ac crassio rem radicem, simulque totam radicem autumnov el hyeme effossam, vti nemini non notum, debilio rem edere effectum, quam ea, quae vere et aestate colligitur, ita vt praeter ordinariam dosin quarta pars ponderis ad eundem effectum producendum requiratur.

IN aliis deinde affectionibus saepe vidi pulchrum, quem edidit, effectum. Magno sane fuit commodo aegris, intestina ex diarrhoea vel dysenteria laxa habentibus, et leucorrhoea, colica flatulenta, morbis serosis spasmodicis et hystericis laborantibus. Sanguifluxus sistit, menorrhagiam puta, haematemesin, haematuriam &c. Post febres acutas relictæ succurrit debilitati, et vires cito erigit. Tussim conuulsuam, in quibus experimentum cepi, feliciter sanauit.

MVL TARVM, quas collegi, intermittentium historiarum aliquot modò et simplices adduxi, quia in simplicibus effectus

me-

medicaminis simplicis optime conspicitur; his complicatorum morborum paucas modo adjeci, quia aëgri plurimi, in quibus tentamina institui, e populo robusto rurali, qui complicatis raro laborant, defuncti sunt. Historiae hinc breves, et sine omni sermonis ambage sunt conscriptae; plurima enim, ut omnibus artis peritis notissima, et intermittentibus communia, in historiis exclusi symptomata, nisi conditio morbi aliter exegit. Taedium parit in re clara nimia prolixitas. Attamen breuitati non magis quam veritati operam dedi; mallet enim me non scripsisse, quam falsa et mentita asseruisse, quibus medentes et alliciantur de corio humano ludere, et peroso adhuc decipiantur modo. Vestigia ejusmodi sceleris, eheu! nostris temporibus expressa extant, quod vero inuentoribus utique dedecori et ignominiae fuit.

His meis experimentis, cum essentia
Gei institutis, simul quaedam in fronte
ad-

adjunxi, et asteriscis distinxi, experimenterum, quae attentis observationibus praestantissimi *Danielis* WALDSTEDT, dexterrimi in *Giesegaard* chirurgi, gratus debeo, qui diarium suum, curationes perquam felices intermittentibus factas continens, ad me officiose misit.

COETERARUM aegritudinum, quibus commodo fuit radix nostra, paucas, mihi oblatas, historias opusculi hujus fini apposui, quò inde judicetur, quantam in aliis morbis vtilitatem nobis promittit vsus hujus radice. Plura in posterum doceat experientia.

Hoc inuento medicamine, in quamplurimis saltem, si non in omnibus, quibus cortex peruianus profuit, morbis et infirmitatibus hoc cortice posthac carere nos posse, opinione auguror; ideoque non magnum solum argenti pondus, pro hoc pharmaco acquirendò quotannis latum, posthac regno et incolis parceri posse, sed etiam maximum inde redundare iis solamen

men, quibus vanus et nociuus, incussus est terror, et perversa suspicio injecta de hujus remedii usu, persuasum habeo.

OMNES igitur veros artis nostrae cultores iterum iterumque exhortatos volo, ut vires radicis qualibet data occasione inquirent, et effectus sollicitè attendant, non in intermittentibus solum, ubi de effectu suo bono omnem mihi dubitationem sustulit, verum praecipue in omnibus iis affectionibus, in quibus exoticus cortex hucusque salutarem suam probavit virtutem, quò clare elucescat, quousque ejus usus vel extendi vel restringi mereatur.

Quod reliquum est, monendum censeo, me et nomen genericum et specificum LINNAEI in denominanda planta ubique retinuisse, quo omnium caryophyllatarum confusionem euitarem. Alii eam nomine illo antiquo, caryophyllatam, nomenclent, scribant, Sua heic unicuique voluntas.

FORMVLAE.

ESSENTIA.

- R. *Rad. Gei vrb. vnc. IV*
Consc. contus. infunde in
Spirit. vin. gallic. libr. II.
M. Digere in balneo arenae
per VI dies et cola.

DECOCTVM.

- R. *Rad. Gei vrb. vnc. I.*
Consc. coqv. cum aquae simpli-
cis lib. Iß ad remanent lib. I.
Colaturae adde
Syr. Commun. q. v.

PVL-

PVLVIS.

R. *Rad. Gei vrb. semunciam*
D. pulverifat.

ELECTVARIVM.

R. *Pulv. rad. Gei vrb. semunc.*
Mell. q. s.
M. F. Electuar. molle.

HISTORIAE MORBORVM.

OBS. I.

SENEX septuagenarius febre affictus fuit tertiana legitima per octo dies, quo tempore nil praeter laxans adhibuerat remedium, et strictam a carniū esu obseruauerat abstinentiam. Vocatus 3tio Maij ob linguae impuritatem aliud dedi laxans, et vespero eodem essentiae Gei semunciam. 4to mane et vespero eadem vsus est dosi, vnde 5to febris siluit.

C

OBS.

OBS. II.

VIRGO quadragenaria tertianam in Iutlandia ante 14 dies cortice abegerat, et jam recidiuam quarta sustinuerat vice, 9no Maij purgabatur, 10mo Paroxysmum habuit. 11mo mane meridie et vespera essentiae Gei semunciam pro dosi propinaui, et 12mo ne minimum quidem febris adfuit indicium.

OBS. III.

VIRGO 24 annos nata quarta vice tertiana laborauerat legitima, cum accersitus ob linguam albicantem et vomitum purgans pharmacum 21 Julii darem. 22do paroxysmus adfuit ferius. 23tio essentiae Gei ter porrexi semunciam, et a febre postea immunis vixit.

OBS. IV.

ANCILLA annorum 25 paroxysmum tertianae quintum sustinuit 26to Dec. Pur-
gante

gante aluo ducta 27mo, et superato 28vo paroxysmo, incepit 29no adhibere essent. Gei semunciam ter eo die hauriendam, die postero ante constitutum paroxysmi tempus fumsit tantundem, quo leuis tantum cephalalgia cum calore oborta est. Postea bene dormit et cibum appetit a febre liberata.

OBS. v.

Rvsticvs annum 23 agens legitima tertiana afflictus fuerat septies. Purgata aluo essentiae Gei vnciam I dedi bis capiendam; sed male intellecta ordinatione simul et semel die intermissionis rotam deglutivit vnciam, et febrem in fugam vertit.

OBS. vi.

Avriga annorum 30 tertiana legitima tertia affligebatur vice 21 Augusti. 22do aluum laxante moui, et eodem vespere Essent. Gei semunciam, et sequenti

---

mane, 23tio tantundem propinaui. Ad horam 10am ante meridiem paroxysmum expectavit, sed loco ejus leuem tantum sentiebat pectoris oppressionem, et ingentem aurium tinnitum, breui cessantem. Proximus dein paroxysmus emanavit.

OBS. VII.

Ego ipse, postquam transpiratio 5to Maii justo citius inhibita esset, febre corripior 8vo, qua durante largum prouocaui sudorem. 9no aluum purgaui. 10mo typum monstravit tertianae. Eodem vespere essentiae Gei potavi semunciam, quam dosim 11mo ter iteraui, et ne minimum quidem febris signum persensit. Postero die carne vescor, et firma gaudeo sanitate.

OBS. VIII.

ANCILLA 24 annorum ter sustinuerat tertianam. Lingua pura et omnibus satis bonis,

bonis, statim Effent. Gei vnciam porrexi,
vna vice die intercalari hauriendam, et
febris filuit.

* *
*

*
* *

* *
*

OBS. IX.

FOEMINA septima vice laborauerat ter-
tiana cum vomitu et lingua fordida. Post
emetikum et laxans datum die proximo
intercalari adhibuit omni hora Effent.
Gei drachmam semis, vnde paroxysmus
fuit mitior, et consumpta postero interca-
lari die eadem portione a febre, fuit
liberata.

OBS. x.

RVSTICVS 36 annor. per 5 hebdoma-
das quartana fuit afflictus. Ob vomitum
et expansum abdomen emetico-laxans
praebitum est. Inter duos paroxysmos

C 3

omni

omni hora Essent. Gei drachma vsus est,
et consumpta fescuncia filuit febris.

OBS. XI.

VILLICVS annos 41 natus tertiana laborauit. Lingua fuit fordida et ingruente febre vomitus. Emetico laxante adhibito, die intercalari proximo omni hora data est Ess. Gei drachma. Paroxysmus frequens lenior fuit, et postero die adhibita eadem portione essentiae, a febre liberatus est.

OBS. XII.

PASTORIS infans anni dimidij tertiana corripitur nutrice perfecta gaudente sanitate. Laxans nutrici datum infantis alvum probe soluit. Die primo intercalari nutrici porrecta est Essent. Gei omni bihorio semidrachma, sed febris postero redijt die, quae data deinde ter drachma vna, fugata est.

OBS.

OBS. XIII.

FOEMINA 36 annorum tertiana fuit afflicta. Praemisso laxante Essent. Gei drachmam I. omni trihorio consumsit, vnde filuit febris.

OBS. XIV.

VILLICVS 50 agens annum ter inuaditur tertiana. Purgatis primis viis, die intercalari primo Ess. Gei semidrachmam, et secundo drachmam I. omni bihorio sumsit, sine vlla febris mutatione, tertio verò intercalari data semuncia omni trihorio febrim fugauit.

OBS. XV.

Vxor praedicti villici 47 annor., aliquoties tertiana laborauerat, cum emetico-laxans adhibuisset, quo peracto, primo die a febre libero Ess. Gei drachmam I. omni bihorio deglutiuit, qua portione

etiam secundo et tertio, vfa est sine paroxysmì remissione, quarto vero die omni vice drachmam I. cum dimidia adhibuit, et febre liberata est.

OBS. XVI.

ANCILLA 21 annos nata vndecima vice tertiana cum vomitu affligebatur. Lingua fordida duo emetica et totidem purgantia expoposcit. Bihorio antè febris ingressum simul et semel Eff. Gei Vncia I. haurienda traditur, paroxysmus adfuit vix sensibilis, et sequens expectatus penitus emanfit.

OBS. XVII.

ADOLESCENS 14 annorum tertiana laboravit. Emetico sumto, tribus diebus intercalaribus Eff. Gei semidrachmam omni trihorio consumfit, et febris cessit.

OBS.

OBS. XVIII.

RUSTICVM 47 annos natum quotidiana 5ta affligebat vice cum nausea et vomitu. Emetico vsus est, vnde febris fuit mitior. Die postero omni trihorio Ess. Gei semunciam adhibuit, et sanitatem est nactus.

OBS. XIX.

RUSTICO annor. 44 tertiana sexies laboranti, ob inopiam essentiae, semuncia ejus tantummodo data est, quam vno haustu deglutiuit, et febrim fugauit.

OBS. XX.

FOEMINA 46 annor. quotidiana 15ta vice cum vomitu et virium defectu fuit afflicta. Datum est emeticum. Die intercalari primo cepit omni hora Essent. Gei drachmam I, vnde paroxysmus et serius aduenit et mitior fuit. Secundo interca-

lari eadem vsa est portione et febris recessit.

OBS. XXI.

PVERVM trimulum corripuit quarta vice tertiana. Essent. Gei cochleare parvum data fuit die intercalaris omni trihorio, vnde sanitati restitutus est.

OBS. XXII.

RUSTICVS 38 annos natus tertiana inuaditur. Laxante adhibito lingua impurior facta, et proximo paroxysmo junctus est vomitus. Emeticum porrigitur. Die intercalari Essentiae Gei drachmam I. quavis hora adhibuit, vnde paroxysmus admodum mitis. Postero die omni bihorio Essent. drachmam cepit, et febris emanxit.

OBS. XXIII.

VIRGO annos nata 34 tertiana laborauit. Emetico-laxans porrectum est, et
die

die intercalari Ess. Gei drachmam I, quavis hora adhibuit, inde paroxysmus lenis adfuit. Postero die drachmam I, cum dimidia sumsit, et sine febris postea vixit.

OBS. XXIV.

FABER ferrarius 36 annor. quartanae quinquies succubuerat. Ob violentum vomitum porrectum est emeticum, et paroxysmus inde fuit mitior. Quavis deinde hora Ess. Gei drachma I, vsus a febre conualuit.

OBS. XXV.

ANCILLA 22 annos nata vndecies tertiana aegrotavit. Post emeticum omni hora adhibuit Ess. Gei drachmam I, et proximus emanavit paroxysmus.

OBS. XXVI.

RUSTICVM annor. 32 quater inuaserat tertiana. Ess. Gei semidrachmam sumsit
omni

omni bihorio duobus diebus intercalaribus,
et inde valetudinem est adeptus.

* *
*

*
* *

* *
*

OBS. XXVII.

PUERPERA 20 agens annum quotidiana
per 7 hebdomadas ante partum aegrotauerat,
quae etiam hoc exantlato continuauit.
Viribus exhausta foemina debiles habuit
ad partum dolores, quare forcipe foetum
extraxi, et 4to puerperii die, nempe 20mo
Aprilis, tentandi gratia, an Decoctum ra-
dicis Gei eundem praestaret effectum ac
Essentia, Decoctum porrexi, cujus dimidium
ante proximi diei paroxysmi initium adhi-
bere iussi, capiendo omni hora uncias II.
Paroxysmus inde mitior fuit. 21mo, et
reliquo dimidio eodem die propinato, fe-
bris 22do penitus emanfit, et aegra deinde
optime vires victu refarciuit.

OBS.

OBS. XXVIII.

FILIA mea biennis tertiana corripitur, quae post quintum paroxysmum in quotidianam transiit. Praemissis laxantibus, et ob vehementem tussim, pectoralibus resoluentibus, 25to Aprilis Decocti Gei paravi vnc. III, ex quo cochleare caperet quavis hora. 26to levis adfuit paroxysmus, quae propter eandem iteravit portionem, quae etiam febrim in fugam vertit. Aprilis 30mo quidem reuertebatur febris, sed pari modo ablata est. Postea dexterrima via est sanitate.

OBS. XXIX.

RUSTICVS, 33 annor. quotidiana per 7 menses laborans meum petiit consilium 2do Maii. Valde emaciatus cum oedemate pedum et scabie eum inueni, eique dedi laxantem puluerem 3tio capiendum, et Decocti Gei lib. I, vnde cochleare magnum 4to fumeret quaque dimidia ho-

ra ante paroxysmi initium vsque ad dimidium consumptum sit. Postridie leuior adfuit paroxysmus, quo die alterum adhibuit dimidium, et 6to a febre liberatus me adiit, perijtque, vt caeteris suis mederer malis, quo facto, sanus postea vixit.

OBS. xxx.

TEXTOR 40mum annum agens tertiana legitima febris aegrotauerat. Lingua pura et caeteris in optimo statu, sine purgante praemisso statim dedi Decocti Gei lib. I, quod 15to Aprilis hausit capiendo vnc. II. omni bihorio. 16to leuis adfuit cephalalgia, quae 18vo emanfit.

OBS. xxxi.

RUSTICVS 28 annor. quotidianam simplicem per octo dies habuit. Omnes respuit cibos, et linguam habet sordidam. Dato 26to Aprilis laxante, digestiuis et
resol.

resoluentibus ad 2dam Maii vsus est, quo die Decoctum parare iussi, ex quo post paroxysmus caperet quavis hora. vnc. I. donec diminium sit consumptum. Hoc praestitit 3tio. 4to levior fuit paroxysmus, et reliquum Decocti hausit. 5to evanuit febris.

OBS. XXXII.

VIDUA 50 annos nata tempore 14 dierum tertiana deceptiva labolauerat sine frigore, sed cum calore continuo, vespera ingrauescente, sub quo vsus rationis abolitus fuit. Lingua sordida, inappetentia, obstructio alui, oedema pedum et crucians capitis, praecipue cervicis et occipitis, dolor rheumaticus adfuit cum firi clamante, quam aqua frigida fallere conata est pauper. Dies aliquot consumpti sunt in purgandis primis viis, tandem 4to Maii coepit Decoctum adhibere, et omne ante vesperam hausit, omni bihorio unc. II. capiendo. 5to nulla febris, sed intolerabilis rheumati-

maticus continuat dolor nuchae, qui versus vesperam ingrauescit. Perrexit debilissima porro Decocto vti omni 3horio ad 8vum, tunc quidem vires et appetentia rediere, sed rheumatismus cruciauit, cui Kermes minerale opposui, et sanitatem aegrae restitui.

OBS. XXXIII.

ANCILLA 26 annor. ter laborauerat tertiana. Purgatis primis viis, 5to Junii Decoctum Gei exhibui, eodem vero die, quo hoc vsa est, magnam juris et carnis suillae portionem deuorauit, vnde 6to valido correpta est paroxysmo, qui, noua Decocti portione adhibita 7mo, emanfit 8vo. A frigore recidiuam 17mo patitur. 18vo Decoctum nominatum dedi, quod mitiorem fecit paroxysmum 19no aduenientem, et hausta eadem portione 20mo, a febre immunis postea fuit.

OBS.

OBS. XXXIV.

ADOLESCENS 12 agens annum quotidianam habuerat per tres hebdomadas absque frigore. Bis purgabatur et 5to Septembris Decoctum Gei adhibuit, vnc. II, omni bihorni capiendo, vnde sequenti die ne minimum febris signum.

OBS. XXXV.

INFANS anniculus quater tertiana cruciatus est. 21mo Maii alius laxante soluebatur, et 22do febrem sustinebat. 23tio Decocti usus est vnc. IV, et 24ta febris evanuit.

OBS. XXXVI.

SERVVS 45 annum agens quotidiana quater afflictus fuit 18vo Maii. Eum purgatum fuisse credidi, quod falsum, hinc statim parare jussi Decoctum, cujus dimidium eodem hausit die, et febris die po-

D

stero

stero quamvis filuit, attramen relictum adhibuit dimidium, et sanus mansit.

OBS. XXXVII.

RUSTICVS annor. 28 ter dolorem colicum habuit periodicum, omni tertio die redeuntem in hypochondrio sinistro. Cathartico 2mo Maii adhibito, dolor postridie constituto cruciauit tempore. 23^{tio} Decoctum hausit, et sanitatem est adeptus.

OBS. XXXVIII.

ADOLESCENS 10 annor. per nouem dies quotidiana simplici laborauit. Daro purgante, 1mo Septembris Decocti uncias IX porrexi, quas inter duos consumpsit paroxysmos, et febrim inde fugauit.

OBS. XXXIX.

ADOLESCENS 12 annum agens tertiana per 6 hebdomadas fuit afflicta. 9no Septem-

---

tembris purgabatur, et 10mo Decocto omni bihorio usus est. 12mo leuiter febricitauit. Hinc, an crastino die rediret febricula, incertus, quid pulueris Gei efficeret, auide scire cupiui, ideoque hujus dedi semunciam, 13tio quatuor vicibus capiendam, et 14to febris siluit.

PLURA deinde experimenta cum puluere radicis Gei institui, quae omnia voto et expectationi respondebant Horum quaedam afferre et caeteris jungere haud pigebit.

OBS. XL.

JUVENIS 20 annorum ante 3 hebdomadas quotidiana fuit correptus, quam salis communis semunciâ et spiritus frumenti vnc. I mixtis et haustis depulit. Jam iterum eadem febre ter aegrotauerat. 22do Septembris purgante usus est, et pulueris Gei tradidi semunciam, 23tio

inter duos paroxysmos quatuor dosibus adhibendam. 24to mihi retulit, se duas solum cepisse drachmas, et, cum febris inde emanisset, reliquas duas parcendas iudicauit, quas etiam reddidit intactas.

OBS. XLI.

FOEMINA 41 annos nata ante tres hebdomadas post partum menorrhagiam passa est profusam, quae, accedente diebus frequentibus ob pauperiem diæta miseranda, eam viribus prorsus spoliauit, et cachecticam fecit. Jam dolorem ineusat capitis et ventris, qui solutione alui vel vrinae emissionem valde augetur. Lingua est alba cum oris amaritie. 31 Septembris frigit cum horrore, superuenientibus febris symptomatibus, quod etiam 3tio Octobris accidit, et quartanam indicauit. Praemissis praemittendis, pulueris Gei semunciam dedi, cujus dimidium caperet 7mo, et 8vo dimi-

dimidium, quouis die semidrachmam quater gno nulla febris.

OBS. XLII.

RUSTICVS sexagenarius quartana legitima quinquies afflictus fuit. Lingua pura fuit et caetera bona, exceptis lumbis, quibus tota praeterlapsa aestate dolor fixus inhaesit, cui hoc singulari adjunctum est symptoma, vt post motum et laborem, quamuis leuiorem, vrina sanguinea emitteretur. 6to Octobris paroxysmum sustinuit. Ad febrim fugandam semunciam pulueris Gei obtuli, qua 7mo et 8vo vreretur; sed 18vo retulit vxor, eum male meam intellexisse ordinationem, et ideo bis quotidie scrupulum adhibuisse sine vlla febris mutatione. Iterum pulueris semunciam porrexī, inter duos paroxysmos, 19no et 20mo, quater de die sumendam, vnde febris 21mo euanuit.

OBS. XLIII.

VIDUA 30 annorum viro morte priuata, ob moerorem, inde ultra menscm perdurantem, inappetentiam, vomitum spontaneum, variaque spasmodica contraxerat symptomata, et vires inde penitus amiserat. Jam 4to die aegrotaueret quotidiana. Varia a Chirurgo praescripta adhibuit medicamina, laxantia, temperantia &c. Misi pulueris Gei drachmas VI, quarum III 23tio Octobris inter duos paroxysmos, et III 24to consumeret, si febris adueniret; sed tribus drachmis deglutitis fugata est, et iterum non rediit.

OBS. XLIV.

JUVENIS 34 agens annum febre maligna misere decubuerat per tres septimanus, quo tempore immanem semper incusabat dolorem, qui ad latus occipitis sinistrum sedem figerat. Ad hunc sedandum epithemata, cataplasmata et vesicatoria, emplastra

plastra loco dolenti applicata ne minimum quidem attulere solamen, neque Cortex peruuianus, quamuis magna quotidie copia deglutitus, quid contra hoc valuit malum. Declinante morbo indicauit aeger, hunc dolorem versus vesperam ingrauescere, et somnum adeo necessarium impedire, de die autem omnes occupare artus et scapulas. Periodicum agnoui morbum. Hinc Pulueris Gei drachmas II. cum melle in electuarium redactas prae bui, hocque, antequam vespersceret, consumendum iussi. Dolor inde eman sit, et nox infecuta est quieta, nec postea rediit paroxysmus.

OBS. XLV.

ANCILLA 28. annos nata bis tertiana correpta fuit. 2do Nouembris purgabatur, et febrim sustinuit 3tio. 4to pulueris Gei drachma ꝑ omni bihorio porrigitur, et semuncia consumpta, 5to leuissima

suma paroxysmi signa adfuere, 7mo febris
immunis negotia obiit quotidiana.

OBS. XLVI.

IVVENIS annorum 20, cujus in obs.
40ma febris historiae memini, postquam
sex ferè hebdomadas a febre vacavit, 9no
et 11mo Nouembris eadem intermittente
corripitur. 12mo laxante pharmaco aluum
duxit. 13mus dies Pulveris Gei semun-
ciae vsui destinatus erat; sed accedente
iterum paroxysmo, die postero, 14to,
pulvere vsus est, et febris 15to abfuit.

OBS. XLVII.

RVSTICVS 56 annos natus per totam
aetatem doloribus vagis, jam brachia,
jam scapulas, jam cervicem, nucham et
occiput, praecipue vero cranii partes la-
terales cum aurium tinnitu misere fuit
cruciatus, sub quibus tormentis oculo-
rum vitium, amaurosin, prius contraxerat,
et

et dein phlegmatiam et ascitim. Tot
 tantisque malis perterritus vir 30 Octo-
 bris opem meam imploravit. Aluum du-
 centibus et squilliticis ab aquis liberatus
 16 Nouembris refert, dolores jam a sum-
 mo mane ad horam 3am vel 4tam post
 meridiem abesse, tunc vero temporis ite-
 rum quotidie inuadere, et cervicem, prae-
 cipue caput, tanta aggredi vehementia, ut
 noctem infomnem transigeret. Quotidia-
 nae huic cephalalgiae pulueris rad. Gei
 drach. II. ordinaui, 17mo ante meridiem
 quatuor vicibus capiendas; sed duas pri-
 mas doses vomitu rejecit, adeoque ante
 paroxysmi ingressum drach. I. tantum re-
 tinuit, vade nox pariter inquieta fuit.
 Postero 18uo die drach. ij iterum adhi-
 buit et retinuit, inde dolores evanuerunt,
 et somnus infecutus est placidus.

OBS. XLVIII.

RUSTICVS quadragenarius quotidiana catarrhali per 6 hebdomadas affictus fuit, quae post venae sectionem in quartanam transiit legitimam, quam me adiens incurat debilis. 9no Nouembris febricitauit, quae die semunciam pulueris rad. Gei porrexi, 10mo et 11mo consumendam, drachmam I mane et vesperi ante paroxysmi ingressum capiendor. Dicto obediens 13mo mihi laete annunciauit, febrim emanasse, pustulas et vlcuscula vero in labiis et naribus effloruisse. Vires dein optimo victu erexit.

OBS. XLIX.

FILIUS nuper dicti rustici 5ennis vice saepius versa jam quotidiani jam tertiana simplici per 3 hebdomadas aegrotauerat. Ob abdomen expansum laxante pharmaco aluum moui 10mo Nouembris, et postridie,

die, die scilicet apyrexiae, pulueris rad. Gei drach. II. porrexi, cujus semidrachmam omni trihorio adhibuit, 12mo absque febre vixit, et postea bona usus est valetuine.

OBS. L.

PVELLA 13 annum agens, pallida et emaciata, per 6 hebdomadas tertiana legitima, deinde quotidiana laboravit. Nulla re contraindicante 17mo Nouembris pulv. rad. Gei drach. II dedi, quatuor vicibus ante paroxysmi initium adhibendas. Febris 6 horas serius aduenit eadem ac antea propemodum vehementia, excepto frigore. Lingua quamvis pura, abdomen tamen tensum palpauit, inde aluus 18vo laxante subducta est. 19no pulueris iterum drachm. II in Electuario sumsit, et eodem vespere a febre fuit vacua.

OBS.

OBS. LI.

PVELLA 13 annorum quartanam passa est legitimam per 5 hebdomadas, quae 18vo Nouembris vltima adfuit vice. 19no purgata est alius, et 20mo sub electuarii forma cepit rad. Gei drachmam I. cum dimidia, et tantundem 21 adhibuit, vnde febris 6 horas retrogressa est, et calore absque frigore manifestavit se 22do. Postea nil adhibuit, et nullam febrim experta est,

OBS. LII.

RUSTICVS sexagenarius quartana legitima per 14 dies afflictus est. Lingua quamuis pura et fastidium cibi satis bonum, laxans tamen porrexi 20mo Nouembris, et pulueris radicis Gei drachmas II. dedi, 21mo et 22do ante initium paroxysmi adhibendas; sed quotidiano labori intentus in aëre frigido versabatur his duobus diebus, et eisdem vespers febre corri-

corripiebatur, tamen absque frigore. Ob
tussim vehementem cum puris et sangui-
nis excreatione contractam aluum phar-
maco laxante subduxi 23tio et 24to. 25to
Paroxysmus adfuit. 26to et 27mo pul-
ueris rad. Gei drachmas III. consumsit,
et inde conualuit.

OBS. LIII.

RUSTICVS 50mum agens annum ter-
tiana legitima per 4 hebdomadas post
auctumnum aegrotavit absque horrore,
quae dein in quartanam transit, primo
ad horam 4tam vespertinam, postea ad
12mam meridiei aduenientem magno cum
frigore, calore et sudore profuso. Ita
tempore 10 hebdomadam cum febre con-
flictatus vir debilitatem, anorexiam et oris
amarorem incusat. Cutis est flaua et
lingua albidula. De dolore dorli et hypo-
chondriorum similiter conquestus est, quem
quidem ante febris initium habuit, sed
qui

qui paroxysmorum insultibus eum jam ita cruciat, vt indorso aegre cubare possit. Laxans adhibuit 26to Nouembris, quo die paroxysmus vespera adfuit. Pulueris deinde rad. Gei drach. II. dedi, cujus semidrachmam mane et vespera cepit 27mo. & 28uo. 29no absque horrore leuiter febricitauit, et similiter 2do Decembris. Tribus tunc drachmis pulueris 3to et 4to consumtis febris euauit. Color deinde cutis naturalis rediit, et dolor dorsi propemodum insensibilis fuit.

OBS. LIV.

FOEMINA 36 annorum febribus per 5 hebdomadas laborauit, primo tertiana absque frigore, deinde legitima quartana cum magno horrore et frigore. Faciem habet chloroticam, anorexiam et oedema pedum. 24to Nouembris paroxysmum habuit. 25to laxante vsa est remedio. 26to pulueris dedi rad. Gei drachm. II,
qua-

quatuor vicibus ante paroxysmi aduentum capiendas; sed male intellexit ordinationem, quare semidrachmam modo quotidie consumsit, et quamvis febris iis diebus non cessit, attamen et leuiore et sine frigore fuere paroxysmi sequentes duo; et cibum appetit. Hoc mihi a marito indicato drachmas III porrexi rad. Gei, 2do et 3tio Decembris consumendas, inde emanit febris et pulchre reualuit.

OBS. LV.

ADOLESCENS 15 agens annum 2do Decembris quarta vice quartana legitima aegrotavit. Ante aliquot dies pharmaco laxante subducta est aluus, est nullo alio symptomate obstante statim drachmas III. dedi pulueris rad. Gei, cujus semidrachmam caperet ter duobus apyrexiae diebus, 3tio scilicet et 4to Decembris. Leuiter deinde febricitauit et quidem absque horrore 5to et 8uo, hinc 9no et 10mo iterum

rum draehma III. consumpsit et febrim fugauit.

Hic vero aeger in aere frigido quotidie versatus est et praescriptam non seruauit diaetam, velut plurimi genere rustico nati.

OBS. LVI.

PVELLA 13 annorum, cujus in obs. LI. memini, rustico labore occupata, set tempore aliquot dierum a summo mane ad seram vsque vesperam aëri frigido exposita, noua corripitur febre 3tio Decembris. Pharmaco aluo purgata 4to, 5to pulueris rad. Gei 3iij porrexi, quibus consumtis, 6to leuis adfuit calor, paroxysmus vero postea emanxit.

OBS. LVII.

PVELLA 14 annorum febrili paroxysmo 3tio Decembris corripitur, qui 4to vespera rediit; 7mo eodem tempore iteratur,

ratur, et sic typum induit legitimæ quartanæ. 8vo et 9no digestiuo et laxante vitur, et 10mo adest paroxysmus. 11mo et 12mo pulueris rad. Gei drachm. III. adhibet, et 13tio febris ne minimum adfuit signum,

OBS. LVIII.

MOLITOR tricenalis mensis tempore legitima laborauit quartana. Nihil præter emeticum a chirurgo porrectum adhibuit. 7mo Decembris paroxysmum sustinuit, et 8uo aluum laxante subduxit. 9no drach. II. pulueris rad Gei consumpsit. Sed cum in mola, vbi omnibus his diebus se continere fuit coactus, magnum perpeffus sit frigus, 10mo febris eadem rediit vehementia ac antea, 11mo et 12mo pulueris drach. III. vsus est, et reualuit.

OBS. LIX.

ANCILLAM 27 annos natam tertiana simplex corripit 8vo et 10mo Decembris. 11mo purgabatur. 13tio toto die in frigido et libero versata est aëre, quare sera vespera drach. III. pulueris rad. Gei duobus dosibus deglutiuit. 14to leuis paroxysmus adfuit, et retrogressus est; labiis et ore interno deinde exulceratis febris fugata est.

OBS. LX.

ADOLESCENTULA 15 annorum 21 Decembris sexta vice legitima laborauit quartana, cum me auxilium petendi gratia adiuerit. Remedio purgante aluum 22do moui, et pulueris rad. Gei semunciam dedi, quam 23tio adhibuit, et nullam exinde experta est febrim.

OBS.

OBS. LXI.

ADOLESCENS 16tum agens annum, quinquies legitima correptus quartana sub paroxysmi horrore 20mo Decembris me adiit, consiliumque petit. Excepra febre nil morboſi in corpore oſeruauit; ſed ob linguam albicantem primas vias pharmaco purgaui 21mo. Pulueris deinde rad. Gel drachmas III. 22do adhibuit. 23tio febrim ſine horrore ſuſtinuit, et 26to febris acceſſum non ſenſit. Quotidianis laboribus operam nauans, poſt vltimum paroxysmum exantlatum ſine febris reuerſione in libero frigidoque continuo verſatus eſt aëre.

OBS. LXII.

CONIUX mea chariſſima, optima aliàs gaudens valetudine, tempore trimeſtri reciproco et inſtanti attracta fuit dolore, qui in ſpina dorſi paulo infra ſcapulas

locum taleri danici magnitudine occupa-
rat. Leue hoc symptoma longo spernens
tempore, quia dolor non aderat continuo,
et nil attulerat molestiae, nullam, praeter
aluum mouentem, adhibuit medicinam.
Cum vero demum per vices sensim in-
creuerit malum, vespertinis et matutinis
praecipue horis excrucians, et interdum quie-
tum, relicto modò obtuso dolore, tactu
vel frictu percipiendo rudiore, quotidiana
innoturi partialis, quam, ipsa penitente,
Gei radice sum medicatus. Quadripartitas
duas sic 9no Ianuarii consumsit drachmas,
vnde vespera eadem mitior factus est do-
lor, quem vna radice drachma, romo
capta, penitus depulit. Locus affectus
post vsum pharmaci ne duriori quidem
tactu doluit.

OBS. LXIII.

Civis puerpera 30 annorum, diu ante
partum tussi vexata catarrhali, ob placen-
tam

tam toti orificio vteri accretam ante et sub doloribus ad partum immodicam passa fuerat menorrhagiam, qua, accedente deinde post partum forti febre, vires perdidit. Sedato verò morbo, aluoque pharmaco ducta, virium recuperandarum causa decoctum corticis peruiani forte indies ad libr. ꝑ adhibuit; attamen per decem dies ad quintam vespertinam ingressa est quotidiana hysterica. Adueniens ego hora pomeridiana 3tia pulueris radicis Gei semidrachmam, et tantundem 4ta obtuli; ad 5tam signa persensit febris et lecto se commendauit. Lenis admodum inde fuit paroxysmus, qui adhibita postero die pulueris vna drachma cum dimidia prorsus emanfit.

OBS. LXIV.

PRIVIGNA mea 16 annorum febre aegrotauit die 6to Martii. Frigus duas et calor octo durauit horas; vomitus ad-

E 3

fuit

fuit vehemens et immodicus sudor. 7mo cathartico purgabarur. 8vo et 10mo paroxysmo aequae forti correpta, digestiuis praemissis, 11mo pulueris rad. Gei drachm. III. in electuarius redacti adhibuit, et 12mo a febre immunis fuit, pustula in oris labio superiori erupta.

OBS. LXV.

PRIVIGNA altera 18 annos nata 12mo Martii febre cum vomitu, calore et sudore laborauit. 12mo laxante vsa pharmaco 13tio paroxysmum sustinuit, qui 14to drach. III. pulueris rad. Gei consumtis. et aure dextra vndeque phlyctenis innumeris exulcerata, 15to euauit.

OBS. LXVI.

IUVENIS 24 annor. incommoda sanitatis diutius perferens ante octo dies tertiana legitima correptus fuit, quae semper ad horam diei decimam aduenit. Post quem-

quemlibet paroxysmum probe sudauerat, et linguam habuit puram. 14to Martii paroxysmum patitur, et 15to pulueris rad. Gei drachm. II. adhibuit, quatuor vicibus captas. 16to leuem habuit febriculam. 18vo vix sensibile adfuit frigus. 19no drachm. II. pulu. Gei iterum sumsit et febrem fugauit.

OBS. LXVII.

INFANS meus pene anniculus, tussi laborans catarrhali, 17mo Martii hora X antemeridiana improuiso eclampsia corripitur. Hoc malum a nutricis exarcescentia, aliquot horas antè oborta, natales ducere credidi; sed nocte inter 18vum et 19num nouus ingruit paroxysmus febrilis, vnde tertianam noui. 19no purgatur, et 20mi vesperam adest febris. 21mo laxante vitur puluere. Paroxysmus versus vesperam 22di redit. 23tio ad promouendam muci in pulmonibus haerentis

excretionem pulvis pectoralis cum lacte praeberetur. Aluus clysmate aperitur. 24to paroxysmus circa meridiem aduenit. Clysmma applicatur. 25to ex drach. II. pulveris rad. Gei et aquae vnc. III. decoctum parare iussi, quod, addito syrupo pectorali, per vices dedi hauriendum. 26to nocte hac aluus fuit liquida. Paroxysmus frigoris ad horam matutinam 7mam adfuit, superueniente statim sudore absque magno calore. 27mo tempore matutino bis liquidis scybalis soluebatur aluus; caeterum toto die hilaris decoctum Gei 25to paratum adhibet. 28uo Aluus hac nocte iter liquidis mucosis soluta est. Paroxysmus admodum brevis. 29no tussim facpius affligentem et excrementis continuo mucosis laxans porrigitur pharmacum, unde 30mo febris expers fuit. Deinde, iterato laxante 3tio Aprilis, infans natium robur et alacritatem solitam usu alcalinorum et amarorum sensim est adeptus.

OBS.

OBS. LXVIII.

VENATORIS cujusdam vxor 52 annos nata sexies habuit tertianae paroxysmum cum forti frigore et horrore, vomitu, calore, sudore et siti clamante. Praemisso vomitorio et laxante pharmaco, 12mo Maii pulueris rad. Gei semunciam dedi; sed drachm. II. modo consumsit et inde perfecte conualuit.

OBS. LXIX.

FOEMINA rusticana 42 annorum decies cum tertiana conflixerat, cum opem implorauit meam. Nulla re obstante pulueris rad. Gei semunciam ei tradidi, qua 12mo Maii adhibita optime resipuit.

OBS. LXX.

IUVENIS, litterarum studiosus, 15 annorum per duos menses febre fuit afflictes tertiana. Varia domestica adhibuerat

remedia, etiam peruuanum corticem a medico praescriptum. Deficiente mihi eo loci radice Gei decoctum Corticis peru. forte adhortatus sum, quo intercalari die exhausto in quotidianam mutata est febris, aliquoties redeuntem. Pulueris rad. Gei drachmas II. deinde misi, cujus vsu ad sanitatem rediit. Ob pallidum faciei colorem bis quotidie semidrachmam radice per aliquot dies deglutiuit.

OBS. LXXI.

FOEMINA rustica, 46 annos nata sexies tertiana, matutino tempore semper ingruente, fuit afflicta. Neglecto omni auxilio et regimine, 5to Iunii laxante purgatur pharmaco. ob linguam albam, anorexiam et abdominis expansionem. 6to paroxysmum sustinuit. 7mo rad. Gei pulu. semunciam consumpsit. 8uo leuem persensit tempore paroxysmi cephalalgiam, quae postea vna cum febre euauit.

OBS.

OBS. LXXII.

INFANS bimulus quinquies prius tertiana, jam vero quotidiana laboravit. Post alui purgationem 9 Junii drach. II. pulveris Gei dedi intercalari tempore capiendas, vnde febris recessit.

OBS. LXXIII.

FOEMINA 54 annor. 5to Junii de cephalalgia, dolore corporis, praecipue lateris sinistri conquesta est, quibus adjuncta fuit sitis et agrypnia, usque ad 8uum, quo die horore et frigore fuit correpta, subsequente calore et sudore. 9no et 10 paroxysmus iterum adfuit, Vocatus laxans praescripsi pharmacum; deinde febrem sustinuit 11mo. Pulveris Gei semunciam 12mo capit; eodem die aliquoties vomuit pulverem tamen retinuit, et versus vesperam vomitu rejecit vermem teretem cum multo muco et sang-

sanguinis striis; paroxysmus vero emanfit. Deinde continuo adfuit cephalgia, dolor membrorum omnium cum siccitate cutis et cardialgia. Hinc 14to emeticum propinaui, et pulvere deinde camphorato adhibito 20m bene valuit.

OBS. LXXIV.

CONIVX sacerdotis puerpera facta 19no Iulii, lochiis et transpiratione bene quamvis sustentatis, leuem tamen horrorem 23tio persensit cum subsequente calore. Laxans 24to sumpsit pharmacum, quo multa mucosa sunt edueta. 26to forti corripitur paroxysmo febrili, cum calore vrente et sudore profuso. Linguâ pura quamvis visa decoctum laxans adhibet 27mo; 28uo Paroxysmus; 29no Decoctum coracis peruu. ad febrem sedandam aegrae praebetur. 29no Paroxysmus aequè vehemens. 30mo pulueris cort. peruu. vnc. I. consumpsit. 31mo Paroxysmus
cum

cum frigore praecipue pedum, subsequen-
tibus caeteris symptomatibus febrilibus.
1mo Augusti drach. II. pulueris rad. Gei
porrexi, vnde 2do multo leuiorem pa-
tita est paroxysmum. 3tio somnus bonus
aegram multum refecit. Inde bis adhi-
buit drach. ꝑ. Aliquoties vero versus ve-
speram aborti sunt vomendi conatus ob
saluam mucosam et tenacem, in faucibus
et ore continue collectam. 4to laxans cum
gr. I. tart. emet. praescripti, quo aliquo-
ries ano et cato purgabatur. Febris po-
stea expers vixit, et digestiuo sanatur pul-
uere.

OBS. LXXV.

PUELLA octennis decies quotidiana,
ad horam diei decimam semper ingredi-
ente, laborans, nullo alio praemisso phar-
maco, iussu patris corticis peruu. vnc. ꝑ.
adhībuerat 29no Augusti; febris vero re-
diit 30mo. Me suafore puluerem laxan-
tem

tem deglutiuit eadem vespera, sed sine effectu. 3mo paroxysmus, et hoc finito venter pulueris alius laxantis vsu ter soluitur. 1mo Septembris paroxysmus ad horam determinatam. Pomeridiano tempore drachm. II. pulu. Gei porrexi; inde 2do leuis admodum pyrexia, hinc iterum eandem pulueris sumpsit portionem, et 3^{tio} febris fuit expers.

OBS. LXXVI.

PVELLAM rusticam septennem 12es afflixerat quotidiana, cujus paroxysmi, post meridiem ingredientibus, vehementes fuere cum multo calore et ventris torminibus. 5to Septembris mane ingessit laxans, quod nullum praestitit affectum. Versus vesperam paroxysmus. 6to drach. II. pulu. Gei tempore antemeridiano consumpsit, vnde eodem die evanuit febris. 16to abdominis adfuit meteorismus, sensim

sim increfcens, quare purgans dedi, vnde
venter detumuit.

OBS. LXXVII.

FABER ferrarius 56 annorum, Baccho
deditus quinquies fufiinuerat tertianam
simplicem, cum confilium petierit meum.
Nocte inter 6tam et 7mam Septembris
paroxysmum cum vomitu habuit. 7ma
laxans praefcripti, et 6ta puluere rad.
Gei vnc. ꝑ vsus fanitatem est adeptus.

OBS. LXXVIII.

FOEMINA 36 annos nata, a teneris
hyfterica, 14 dies morbo afflicta fuit pe-
riodico rariffime vel nunquam obuio.
Phlegmafia fcilicet laborauit per aliquot
dies vulgari; inopinato hora 5ta pome-
ridiana 20mo Septembris oboritur cardi-
algia, qua praefente aberat phlegmafia;
hora 9na vefpertina euauit iterum cardi-
algia, et phlegmafia pedes occupauit. Sic
inui-

inuicem haec alternarunt duo symptomata, tempus aduentus et abitus, supra dictum, rite obseruantia, et quidem quotidie per 14 dies. Variis a medico ordinario praescriptis vsa fuit pharmacis sine vlla morbi mutatione. Me consulto, drach. III. pulueris Gei intercalari tempore capiendas adhibuit, vnde dicta euanuere symptomata. Paruam ob hystericos motus pulueris porcionem, bis quotidie porrectam, dies aliquot continuans deinde ordinaria gauisa est valetudine.

OBS. LXXIX.

RUSTICVS 36 annorum, tertiana simplici quinquies laborauit, et vltima vice eam 10mo Octobris versus vesperam sustinuit. 12mo me adeunti laxantem dedi puluerem statim fumendum. Paroxysmum deinde versus meridiem habuit, et pari modo 13tio, ideoque in quotidianam
jam

jam febris fuit mutata. 114to pulueris
Gei Vnc. ꝑ. adhibuit, et febrem fugauit.

OBS. LXXX.

FOEMINAE nobili 32 annos natae,
hysteria saepe laboranti octiduum cardial-
gia omni vespere horam 6tam oborta
fuit, subsequente semper nausea et vo-
mitu ingestorum, deinde 4 horas remisit,
euanuit. Aluus nuper erat purgata, et
sanitas alias illibata. Drachmas III. pul-
ueris rad. Gei obtuli, quibus adhibitis,
cardialgia periodica statim siluit.

OBSERVATIONES MIXTAE.

OBS. LXXXI.

RUSTICUS, cujus in obseruatione 42da
memini, ultra 6 menses haematūria labo-
rauerat, quae post minimam corporis mo-
tum statim in conspectum prodit. Sub

F

cura

cura quartanae, loco drachmarum II. pul-
ueris Gei, quolibet intermissionis die ca-
piendarum, scrupulum modo vnuni bis
adhibuit quotidie, et omnibus illis die-
bus quamuis motu se non prorsus absti-
nuit, ne minimam quidem sanguinis guttam
in urina emissa obseruauit, neque postea,
cum hoc scribo, tale quid sensit.

ATQVI ista quidem viri culpa didici,
radicem Gei etiam haemorrhagiis vtilem
esse, et paulo post occasionem nactus sum
plura capiendi experimenta, nunc dicenda.

OBS. LXXXII.

VIRO 56 annos nato ante 6 menses
haemoptysis superuenit, recessit iterum,
saepiusque rediit, quam a grauioribus
leuandis corporibus se contraxisse puta-
bat. Chirurgus venam pedis secuit, ac
per 10 dies puluerem temperantem cum
camphora ingessit. In consilium vocatus,
pulme-

pulmones debiles, et sanguinem anastomosi prodire iudicans, pulueris Gei semidrachmam bis quotidie capiendam iussi, ejus usu quatrduo haemoprysi liberatus eam postea non expertus est.

OBS. LXXXIII.

FOEMINA tricenaria haematemesi laboravit, quam duae in pede venaesectiões, statim peractae, sistere non valuerunt. Semuncia essentiae Gei exinde data copiam erumpentis sanguinis minuit, et tempore octo horarum hausta bis eadem dosis omnino sanguinis retinuit fluxum, qui deinde non rediit.

OBS. LXXXIV.

FOEMINAM 42 annorum duo menses foedauerat menorrhagia, ad quam sistendam varia adhibuerat domestica, sed, his opem non ferentibus, meum petiit consilium, quare corticem peruianum et au-

rantiorum cum alumine praescripti, cujus pulueris vsu breui cessauit haemorrhagia, paulo vero post iterum prorupit plenioriuo. Puluerem deinde Gei porrexī, vnde semidrachmam omni quadrihorio cepit quotidie, et praeterlapsis duobus diebus, pristinae restituta est sanitati, qua postea gauiſa est.

OBS. LXXXV.

FOEMINAE quadragenariae post puerperium, ante sesquiannum exantlatum, hoc accessit vitium, vt menstrua, constituto alias aduenientia tempore, semper ad 14 dies continuo fluxerint. Puluerem recusanti essentia Gei data est, vnde omni quadrihorio drachmas II. caperet. Tri-duo cessauit fluxus. Suasor exinde fui, vt accedentibus postea menstruis, et vltra 4 dies profluentibus, pari modo essentia vteretur. Dicto obediens mulier 4ta menstruorum insequentium die essentiam modo

modo praescripto adhibuit, et 5ta cessarunt. Procedente tempore menstruis rite fluentibus semper gauisa est.

OBS. LXXXVI.

FOEMINAE 28 annos natae, puerperio ante 14 dies feliciter exantlato, lochia lege naturae probe fluxerunt; inopinato vero 1mo Ianuarii in conspectum iterum prodijt sanguis vtérinus, qui 2do et 3tio sensim copia ita increuit, vt nocte inter 3tium et 4tum in immodicam transiit menorrhagiam. Temperata et refrigerante praescripta diaeta pulueris rad. Gei semunciam obtuli, vnde drachmam quadripartitam cepit; parcius inde prodijt sanguis, et adhibita eadem portiuncula 5to, omnino eodem cessauit die.

OBS. LXXXVII.

CONIVX pastoris cujusdam 42dum agens annum inordinatis menstruis, omni pro-

pemodum quatuordecimo die erumpentibus et per octiduum fluentibus diu laborauit. Debilitatem artuum, anorexiam et saepius redeuntes patitur pectoris oppressiones. Pulueris rad. Gei vnc. I. praebui 30mo Maii, vnde quater indies semidrachmam cepit. 3tio Junii cibum bene appetiit, et oppressiones euanuerunt. 14to constituto menstrua adfuere tempore, nec quantitate nec qualitate peccantia, et debitum postea seruauerunt ordinem.

OBS. LXXXVIII.

FOEMINA rustica annor. 40, ante mensem puërpera facta vitam vsque ad 5tum Junii bene egit, tunc autem ex improviso immodica oboritur menorrhagia vno fluens riuo, vnde mortis celeris timida 8uo Junii meam implorauit opem, quare semunciam pulueris rad. Gei misi, quam 9no et 10ma vsa est, quo vltimo die etiam malum cessauit.

OBS.

OBS. LXXXIX.

GRAVIDA septimo mense, annorum aliquot supra 20, ante aliquot dies leuem passa est menorrhagiam 27mo repente et copiose ita prorumpentem, ut aliquot horarum spatio plus quam unc. 24 vtero effluerit. Quamvis, uteri ori accretam esse placentam vterinam pertimui, adeoque vanam esse medicinae exhibitionem, tamen pulu. rad. Gei semunciam, cum aluminis crudi drach, II. mixtam, dedi, unde quinquies 27mo Junii caperet semidrachmam. Eodem die profluuium est multo iminutum, et 28uo prorsus cessat, et ad puerperium usque postea siluit.

OBS. xc.

VIRGO annos 44 nata litteris mihi indicauit, se per plures annos omni tempore matutino jejuno stomacho rursi laborasse stomachica, et jam per octo hebdo-

mades menorrhagia profusa fuisse afflictam, qua durante a tussi fuit liberata; jam vero viribus quotidie pessum euntibus majorem morbum et mortem timere. Pulveris rad. Gei semunciam misi, 8uo et 9no Augusti consumendam; tinctum in aceto linteum supra os pubis frigide applicandum, clyσμα, quietem et convenientem injunxi dietam. 8uo sensim inde imminuta est menorrhagia, et 9no fluere desinit. 27mo nuncium misit, menorrhagiam pleno iterum riuo erupuisse, et aliam pulveris, dosin expedit. Drachmas illi sex communicavi tribus consumendas diebus. 30mo omni consumpto pulvere laete subito surgit morbi omnino experts.

OBS. xci.

FOEMINA 32dum agens annum post puerperium, ante 6 menses feliciter peractum, leucorrhœa immodica cum artuum debilitate et colore chlorotico fuit

vexa-

vexata, cui sistendo medicus quidam purgantia, corticem peruianum aliaque diu praescripserat, sed cum nil commodi inde sentiret, meam implorauit opem, qui primo martialia, et deinde his non proficientibus, essentiam rad. Gei experiendi gratia praebui, quae etiam, capta mane et vespera semuncia, rem eò perduxit, vt post vsum hujus medicaminis fluor sensim minutus spatio 14 dierum tandem cessauerit, et aegra postea perfecta fruebatur valetudine.

OBS. XCII.

ANCILLA torosa, pallida, annos 24 nata, menstruis quamuis rite suo tempore fluentibus, vltra anni spatium leucorrhoea benigna quidem, sed immodica, foedara est ita, vt asthenia, praecipue artuum adjungeretur magna debilitas. Bis adhibito catartico, pulueris rad. Gei scrup. I.

quater indies cepit, cujus usu sensim imminutus fluxus circa 18mum diem cessavit.

PARI modo virginibus chlorosi et leucorrhæa laborantibus sæpius breui robur corporis coloremque restitui genarum naturalem, easque hujus remedii usu ad sanitatem reduxi.

OBS. XCIII.

RVSTICVM 60 annos natum diarrhoea vulgaris per octo affecit dies. Viribus exhaustus senex lecto affixus fuit. Lene purgans et emeticum postea datum leuaminis nil attulere. Nulla præsentē febre et lingua pura, essentiam rad. Gei porrexī, quò effectum radicis in hoc malo experirer. Drachmam ꝑ ter indies cepit, et 3tio post inceptum pharmacum die euauit diarrhæa, et aeger vires brevi solo victu refarciuit.

OBS.

OBS. XCIV.

VILLICVS torosus, 56tum agens annum
 valetudine mutabili, ob ventriculi et in-
 testinorum debilitatem, semper vsus, per
 aliquot septimanas ruētibus penē continuis,
 non leuantibus, fuit obnoxius, quibus tan-
 dem epigastrium inflatum, gastrodynia,
 anorexia, respiratio difficilis, vigiliae, pul-
 sus debilis et tremor manuum accesserunt.
 Lecto debilis tenebatur. 17mo Decembris
 clysmate praemisso laxans rhabarbarinum
 dedi, deinde saturatum praescripsi decoc-
 tum, quod corticem peruianum, rasu-
 ram ligni Quassiae et spiritum lauendulae
 compos. excipiebat, vnde quater indies
 vncias II. hausit. Sub hujus vsu tole-
 rabilior quidem fuit per aliquot dies mor-
 bus; improviso tamen iterum recrudit
 22do, et similiter 24to, quo die pulue-
 rem rad. Gei obruli, vnde semidrachmam
 caperet ter quotidie. Post pulueris doses
 duas statim se melius habuit, flatus per
 anum

anum prodierunt, robur deinde et pulsui arteriarum et ventriculo rediit ita, ut cibum auide 27mo appetierit; puluerem, cuius se non diutius indigere putauit, seposuerat, quem tamen, me suadente, per aliquod tempus adhuc continuauit, et inde sanus fuit.

OBS. xcv.

VIR aliquot supra 40 annorum longo tempore flatulenta continuo affligebatur colica, cui saepissime incassum opposuerat catartica, dato vero mane et sero scrupulo I. pulueris rad. Gei, intra 10 dies a morbo conualuit, bona postea usus valetudine.

OBS. xcvi.

ANCILLAE 62 annorum, postquam menstrua ante 12 annos cessarunt, saepius colica, vomitus, et lipothymia incommodo
fue-

fuert. Primis purgatis viis scrupulum I. pulueris rad. Gei indies cepit, et intra octiduum dolorum expers, fanirati restituta est, quod postea, duobus, jam praeterfluxis mensibus, dum hoc scribo, continuauit.

OBS. xcvii.

RUSTICVM septuagenarium, viribus spoliatum, colica corripuit flatulenta cum dysuria et alui adstrictione. Clysmatis applicationem repudianti tartari cremoris puluerem cum rhei vna tertia parte praescripsi, vnde semidrachmam quater indies cepit, qui et aluum soluit et vrinae fluxum primis bene promquit diebus, et saeuum mitigauit morbum; 3tio vero die eadem rediere mala. Tunc pulueris rad. Gei et cremoris tartari anaticas miscui partes, dedique semidrachmam quater quotidie. Vsu hujus remedii mollimentum cruciatuum primo persensit die, et 2do omnia
cua-

euanuere affligentia symptomata; attamen, ne recrudesceret malum, aliquot dies puluere uti perexit.

OBS. XCVIII.

FOEMINA 30 annorum ante annum abortum passa est, quod malum 5 abhinc menses iterum accidit cum maxima et per mensem continua menorrhagia, qua, fractis viribus, infirma et aegra vsa est valetudine, et deinde ischias rheumaticum sinistri femoris contraxit. Ante octiduum rheumaticus latex in spinam dorsii ascendit et inter scapulas praecipuam fixit sedem; oborta est simul diarrhaea et colica, qua nocte dieque misere afflicta fuit aegra. 30mo Decembris puluerem sumsit rhabarbarinum: inde sedata est 31mo diarrhaea, et colica siluit; ambo vero pari vehementia recruduere 1mo Ianuarii, et epigastrium fuit tensum. Vespera eadem pulueres II. qui ipsecacuanham continebant, porrexi,

rexi, unde levis excitata est vomitio. 2do
 nocte bene dormiuit, et mane omnia quasi
 euauisse mala dixit. Roboris solidorum
 erigendi gratia pulueris rad. Gei semi-
 drachmam quater indies capiendam injunxi.
 Versus vesperam lumbaginem incusat. 3tio
 menstruata nil adhibet. Nocte inter 4tum
 et 5tum diarrhaea et ventris tormina men-
 struis associata rediere. 5to quamuis men-
 strua fluunt, scrup. IV. pulueris rad. Gei
 tamen adhibuit. Aliquot doses captae alui
 fluxum et tormina sensim ita sedarunt, ut
 vesperam, et sequentem noctem quiete
 transiuit. 6to menstrua cessarunt, aegra
 optime se habet, de nullo malo conque-
 sta, et puluerem, me incio, seponit. Cum
 vero 7mo levis adfuerit lumbago, quae 8uo
 increuit cum epigastrii inflatione, pulueris
 vsum repetiit. 9no de leuiori malo quæsta
 est. Aluus libera. 10mo Nox fuit quæta
 et omnia dicta euauere mala; in pulue-
 ris tamen vso perrexit ad 16tum omnium
 malo-

malorum expers; tunc temporis vires et corporis robur mire increuerant.

OBS. XCIX.

VIR sexagenarius, semper felici vsus valetudine, quamuis antea Baccho deditus tempore 9 mensium de lumbagine et ischiade arthritico et rheumatico conquestus est. Consultis diu aniculis et chirurgis, auxilium implorauit meum 14to Decembris. Dolores denominati tunc increuere ita, vt in dorso jacere nequiuert, sinistrum femur infirmum et pedem oedemate tumidum, et stupore immobilem, leuare non valuerit. Febris, ejusque pedissequi aderant; lingua pura erat, et obstructio alui clyσμα postulauit. Die postero laxante soluta est aluus, et varia deinde, symptomatibus conuenientia adhibuit remedia sine vllo leuamine. 28uo diarrhaea oboritur, cui sedandae Rheum, Ipecacuanha aliaque idonea praescripta sunt reme-

remedia, sed diarrhaea et ventris tormina sub usu horum ita sunt adaucta, ut 2do Ianuarii in acrasiam transferit, quae vno tenore in stum continuauit, quo die aegrum pene continuo et frequenti singultu ab inanitione correptum, viribus exhaustum, febrem auctam, linguam rubram et siccam inueni. Quid Gei radix hic efficeret sciendi cupiditate ductus, vnciam I. pulueris dedi, unde illa vespera bis semidrachmam, et sequenti die, sc. 6to, quinquies cepit. Hoc die sensim minuebatur alui fluxus, et nocte insequenti prorsus cessauit, singultus multum remisit, rariusque aduenit, cum antea per multas continuo inquietauerat horas. 7mo, me absente, puluerem demisit. 8uo nil adhibuit, vesperi vero ob singultum leuiorem Laud. liqu. gtt. XV. dedi et pulueris usum injunxi. 9no lenis et aequabilis transpiratio cutis prorupit; singultus prorsus emanfit, et nox quietè et sedate trans-

Acta est, cum plurimas antehac noctes insomnes consumserat aeger. 10mo omnia, excepto pedis oedemate, in melius vertuntur; bona transpiratio. 12mo cibum appetit. Diuretica leniora pulueris vsui adjunxi bonum expectans euentum, quod etiam, quamuis tarde, fiebat.

OBS. C.

STABULARIUS 40 annorum, robustus alias et vegetus per mensem vehementi afflictus fuit cardialgia concomitante et subsequente vomitu et diarrhaea cum striis sanguinis in excrementis; et pyrexia moderata. Longum consumpsit tempus in laxantibus, mixturis salino-camphoratis, oxymelle, sapone, extractis amaris, resoluentibus et tandem cortice peruiano, sub forma fluida continuo adhibitis, quia medicamina vel cibos aliqualis consistenteriae sine cardiae aucto dolore, et vomitu subinde oboriente, perferre nequiuit. Tandem

dem maximo dolore 3tio Iunii sedato, et corpore viribus exhausto, etiam post multum et diuturnum corticis vsum pulsus tamen febrilis esse continuauit. Pulverem tunc rad. Gei adhortatus sum, cujus quater quotidie drachmam ꝑ deglutiuit. 9no pulsus naturalis, somnus bonus, appetitus cibi major, minor post captum cibum ventriculi dolor, nulla sitis, et post pulueris ingestionem flatus ano et cato effugiunt. Vsum pulueris deinde continuauit assidue, vnde vires quotidie ita increuere, vt 15to maximam diei partem extra lectum se continuerit, et 19no a pulueris destiterit vfu.

Ex his paucis adductis historiis concludere licet, quanta vi ad haemorrhagias, ab anastomosi ortas, leucorrhaeam, chlorosin, diarrhaeam, colicam, spasmos valet radix Gei. Plurima minoris momenti exempla afferre superuacaneum puto; ex-

perientia tamen multiplici edoctus non possum non affirmare, in colica et gastrodynia flatulenta me nullum praestantius hac radice vidisse remedium. Nam et ructus bene promouet, et flatus per intestinorum anfractus maximo murmure breui propellit, et ad ostium naturale deducit. Intestinis deinde debilibus tonum et vim non modo ad resistendam expansionem maiorem ab aëre elastico certo certius futuram restituit, praebet, verum etiam maximum ad eandem auertendam robur largitur. — Systemati nervoso cum admodum amica sit, praesentissimam exhibet omnibus speciebus hysteriae laborantibus medicinam. — In dysenteria epidemica rure ante quatuor abhinc annos grassante aliquoties sub forma pulueris hoc tentavi medicamen. Praemissis euacuantibus necessariis, tormina ventris sensim sedauit, et alui frequentes dejectiones breui sustulit, ut nullus dubitem, quin aegris,

aegris, hoc decumbentibus morbo, maximo foret leuamini, si plura fiant pericula, quae mihi hucusque defuere. Obferuationes enim, tunc temporis institutas, litteris non mandavi, ideoque eas nunc afferre nequeo.

OBS. CI.

ANCILLA vegeta, 17 annos nata, menstruis fluentibus iter longum pedibus institutum emetita 13tio Augusti, et motu et solis calore multum sudans, domum versus vesperam reuerfa epilepsia est correpta. Enemate adhibito paroxysmus cessans 14to recurrit multa cum vehementia. Post Clyisma remittit aliquod horas morbus, sed de nouo iterum ingreditur. Venae sectio pedis deinde malum mitigauit. 15to cephalalgiam et membrorum dolorem incusauit. 16to paroxysmus mitior ingruit, et similiter 19no, nocteque subsequente. 20mo in consilium vocatus statim

tim venae sectionem, et 21mo laxans
 praescripti, Versus vesperam paroxysmus.
 22do pulueris rad. Gei vnc. ꝑ dedit, vnde
 quater quotidie scrup. I. cepit, et ex mor-
 bo perfecte conualuit.

OBS. CII.

IUVENIS 36. annorum initio veris de-
 trimenta sensit sanitatis, ob injucundam,
 ut ipse putabat, apud dominum nimis fe-
 uerum, transactam vitam. Toto eo tem-
 poris spatio, quod tres menses impleuit,
 continua torquebatur colica, quae in epi-
 gastrica regione praecipuam fixerat sedem,
 ita ut etiam externe dolorem intulit pal-
 patio abdominis, adjunctis simul anorexia
 oris amaritie, corporis macie et animo
 dejecto. Tart. solubilem, Cortic. peru-
 uian. cum Rad. Rhei, ess. Cort. peruu.
 et Animam Rhei a medico praescripta
 per II. adhibuerat menses sine vlla vale-
 tudinis mutatione. 24to Augusti me adiit.
 opem-

opemque petiit; oblata igitur pulu. rad.
 Gei vnc. β , 25to et 26to consumenda;
 dolores iisdem diebus quieuerunt; ama-
 rities vero oris major apparuit. Tribus
 subsequenribus diebus, feruitio obstante,
 nil adhibuit, vnde reuersi sunt dolores,
 aegrumque me reperere coegerunt. Vnc.
 I. tunc pulu. Gei 3omo ei impertita est,
 quatuor diebus ingerenda. 3tio Septem-
 bris colica euauit omnis, et sola ano-
 rexia cum oris amarore superfuit. 4to
 laxante purgabatur pharmaco, et à 5to
 ad 8uum vnc. I. pulueris Gei consump-
 sit, et perfecta gaudebat sanitate.

OBS. CIII.

VIRGO 18uum agens annum per 6
 hebdomadas pene quotidie, incerto tamen
 tempore, vomitu, praecedente cephalal-
 gia, laborauit; nulla eruenda erat causa
 huic symptomati ansam praebens, nisi
 irritabilitas et spasmus ventriculi singula-

ris; nam catamenia quamvis rite fluxêre, lingua erat pura, cibi appetitus haud aboli-
 tus, nulli vermes, attamen plurima, quae
 assumpsit; nutrimenta vomitu rejecit, et
 inde pallida, macilentaeuasis. Alius ali-
 quoties ante fuis purgata, et 28uo Au-
 gusti vltima vice pharmacum laxans sumpsit.
 29no drach. II. pulu. Gei adhibens, circa
 meridiem cephalalgiam habet et semel vo-
 mit. 30mo eandem pulueris portionem
 reiterans versus meridiem colicam et ce-
 phalalgiam inculcauit, quas insecuta sunt
 catamenia; attamen omnem deglutiuit pul-
 uerem sine vomitione. 3tio Septembris
 catamenia fluere cessarunt, et symptoma
 vomitus non apparuit ante 13mum, quo
 die semel et 14to aliquoties vomuit, ha-
 buitque cephalalgiam. Lene deglutiuit
 laxans. 15to post noctem insomnem ma-
 ne vomitus et pyrexia parua. Pulueris
 Gei drach. III. adhibuit sine vomitione.
 16to drach. II. et tandem 17mo vsa
 est.

est. 1no semel vomuit absque cephalalgia. 2mo male habuit, et plus pulueris experiri. Vnc. ꝑ deinde bīduo consumpra cibum solito modo cepit, retinuit, digessit, nausea et vomitu liberata.

OBS. CIV.

FOEMINA rustica, aliquot supra 40 annos nota, a longo tempore hysterica, et plurimorum liberorum mater, 1mo Septembris me adiens de cephalagia periodica; vertigine continua; lipothymia saepius ingruente, asthenia, memoriae debilitate, anorexia, agrypnia, alternisque frigoris et caloris mutationibus conquesta est. Pulsus fuit debilis et lentus. Adhibito sine effectu laxante pharmaco, 2do pulu. Gei adhibuit drach, III. Nox sequens quietum praebuit somnum, dixitque caput leuatum, et frigoris sensum abesse. 3^{tio} drach. III, pulueris ejusdem reperit. 4to et sequentibus diebus mane et sero

scrupulum I. capere continuauit, donec vncia I. esset consumpta, quo tempore symptomata ita sunt remota, vt 16to mihi se laete sistens de nulla re amplius sit conquesta, sanaque esse perrexerit.

OBS. CV.

VIR sexagenarius, felici pridem vsus valetudine, 4 annorum tempore vertigine laborauit hypochondriaca; incerto tempore et ordine oboriente, eaque ingruente cum sensuum obscuracione in terram cadit aeger; calor deinde totius corporis profusissimum emittit sudorem, horam circiter vnam perdurancem, deinde, mutato indusio, muniis suis assuetis obit. A medico consilium cepit ante triennium, vt venam aliquoties annuatim secaret, et pharmacis saepe vteretur aluum laxantibus; deinde consilio chirurgi purgantia repetita et anodyna tenuit. Haec vero cum nil commodi praestarent, morbus immutatus mansit. Initio
Sep-

Septembris laxante puluere aluum moti, quo die paroxysmum habuit lipothymicum; postero die pulueris rad. Gei scrup. I. ter cepit, et sequentibus diebus eandem portiunculam capere perrexit. Praeterfluxis inde 6 diebus leuem paritus est paroxysmum, tamen citra calorem et sudorem. 16to venam secare fuit, et vsum pulueris assiduus pergit. 26to nullus hucusque paroxysmus. Bis modo puluerem capit. 15to Octobris a paroxysmo adhuc immunis, et postea ita permanfit.

OBS. CVI.

ANCILLA plethorica, 19 annorum, epilepsia a pathemate mensis initio Septembris corripiebatur. Post vomitorium et catharticum bis adhibitum euauit paroxysmus. Praeterlapsis vero 4 hebdomadibus morbus recurrit omni vespera, in multam noctem vsque perdurans. Primis purgatis viis, pulueris rad. Gei scrup.

I. om-

I. omni trihorio sumsit. Postero die leuior fuit paroxysmus, cujus nulla postea apparebant vestigia. Atamen pulueris drachmas VI. subsequenter adhibuit diebus; quae fortiter excitant transpirationem, inde plena gaudebat sanitate.

OBS. CVII.

FOEMINA 39 annorum per biennium valetudinaria et hysterica doloribus colicis cum vomitu ante menses 14cim fuit afflicta, quae mala, adhibito medicamine quodam interno et vnguento ad vmbilicum applicato, recesserunt, et iterum per vices redierunt. Me 30mo Octobris advocato symptomata haec hysterica vltima hac vice totum perdurauerant mensem. Malum initium cepit doloribus colicis in infimo ventre, sensim sub costas et in cardiam adscendentibus, vbi sedem tenuit fixam, donec vomitus excitaretur, quo omnia ventriculi contenta rejecta sunt; paruum

uum tunc relinquebatur interuallum temporis, quo cessarunt dolores, alias, vomitu non insequente, vno tenore continuati. Tempore antemeridiano mitiores post cibum captum, praecipue versus vesperam increuere cruciatus. Excretiones naturales bene semper processerunt. Decocti rad. Gei lib. I. parare iussi, cujus maximam partem eadem vespera citra vomitum consumpsit, multo mitiores fuere dolores, et nox satis tranquilla. 3^{imo} eandem decocti portionem quamuis adhibuit, tamen versus vesperam cruciatus vomitum excitarunt. 1mo Nouembris decocti vnc. I β . omni 3^{ia} diei hora capere continuat. Laudanum liquidum mane et sero. Nullus vomitus. 3^{io} dolores mites raro adueniunt, noctu bene dormit, cibum appetit, retinet, digerit, alius sponte referatur. 6to status morbi continuo in meliorem vertitur. 10mo cubitu surgit
ema-

emaciata et pallida Martis robore deinde ad sanitatem reducta.

OBS. CVIII-CXI.

PVERI quatuor a 2 ad 8 annos nati, et parentum paupertate pressi, diu tussi vehementi convulsiva misere laborarunt; et omnem cibum euomere. Cum antea saepissime vidi, vomitiones intermittibus associatas vsu radicis Gei facillime curavisse, apud animum statui experiri, quantum in hoc morbo valeret Geum, ideoque, nullo alio praemisso medicamine, 15to Iunii parare iussi decoctum unde pro aetatis ratione caperent omni bihorio semunciam vel unciam. 28uo tussis mitior est in tribus aetate grandioribus, qui jam cibum absque vomitu retinent et bene digerunt. Aetate minimus adhuc tussis violentia cruciatur, quare ei 19no et 20mo emeticum mane porrectum est. Decoctum porro omnes sumserunt ad 29num, quo die eos in-

inueni vegetos; tussicula raro infestauit; viresque solo victu celeriter restaurarunt.

CURATIONE tam felici peracta, plura in hoc morbo experimenta instituere exoptauimus, occasio vero defuit; tandem mense nuper elapsi Decembris puerorum trium familiarum curatio mihi fuit comissa, tum sequentes cepi observationes.

OBS. CXII.

PVELLA II. annorum tussim omnibus terrificis symptomatibus stipatam per 6 habuerat hebdomadas; striae praeterea sanguinis cum sputo rejectae, et omnis pene assumtus euomitur est cibus. 13tio Decembris emeticum, et 14to laxans adhibuit. Electuarium rad. Gei incepit vti vespere 15ta, scrupulum I. pulueris pro dosi quater indies sumendo. 17mo nil sanguinis excreatur; tussis moderatur. 19no vehementiae est minoris absque vomitu.

vomitū. 28uo sensim minutior facta raro infestat. 30mo pulchre reualens aegra, cum leuiuscula modo adsit tussis a medicina abstinet.

OBS. CXIIL

FRATER nominatae puellae. 7 annorum non minori tussis violentia cruciabatur, nam multum quotidie e pulmonibus fluidi profusum est sanguinis, et assumpta e ventriculo rejecta sunt. Lenc ipsi porrectum est emeticum 13tio Decembris, et 14to aluum mouens pharmacum. 15to electuarium rad Gei adhibere incipit, et pulueris gr. XV. quater quotidie capit. 27mo nullus sanguis educitur cum spūcto, et minori vehementia tussit. 19no rarior est vomitus quam antea. 28uo minuta quidem est tussis; sed, cum medicamentum per octiduum respuerit, parum modo accepit, et vehementius ac foror tussi corripitur. Capto deinde impigre electuario,

rio, 30mo violentia remisit tussis, 5to minuta multum est, et 9no medicinae hac vice valedicit.

OBS. CXIV.

FRATER minor, natus 5 annos, sine praegressa euacuante medicina, cum inter ejus domus natos vltimò tussi afflictus fuerit, electuario vti 20no Decembris coepit. Symptomata hinc mitiora. 24to multum minuta sunt. 30mo leuior adest tussicula et nil adhibet.

OBS. CXV.

PVILLA septennis vehementer per 14 dies absque vomitione tussit. 16to Decembris emetico, et 17mo laxante vtitur. 18uo pulueris Gei gr. XXV. in electuarium redacta quater indies cepit. 20mo tussis non ita vehemens ac antea. 28uo rarior est. 3tio Ianuarii leuiuscula inter-

H dum

dum aduenit. 5to rarissima. 8uo nullam
medicinam poscit.

OBS. CXVI.

PVELLA sexennis maxime omnium per
dies 14 vehementer aegrotauit. Praemisso
16to et 17mo Decembris emetico et lax-
ante, vri soror nuper dicta, pulueris Gei
gr. XXV. quater assumit 18to. 20mo
tussit absque vomitu. 23tio vomitum ex-
citaui. 28uo ob tussis violentiam emeti-
cum iterauit. 30mo multum remisit tussis,
attamen emetico vsa est. 3tio Ianuarii mi-
tior est, tamen emeticum propinaui. 5to
raro inuadit, et breui cessat. 9no bis tan-
tum electuarium capit. 12mo rarissime in-
gruit leuissima tussis. A medicamine ab-
stinet.

OBS. CXVII.

PVER quadrimulus per 14 dies impe-
tiose, tamen absque vomitu tussit. Eua-
cuan-

quantibus adhibitis, 18uo Decembris pulveris Gei scrupulum I. quater indies deglutiuit. 20mo moderatior est tussis, et 28uo mitis admodum. 2do Ianuarii rarissime et leuiter tantum tussit, et 5to medicamine non indiget.

OBS. CXVIII.

Puer trimulus acerrima violentia faepissime tussit cum vomitu per 14 dies. Ventriculus et aluus 16to et 17mo Decembris ei arte mouebatur. Sub electuarii forma pulveris Gei gr. XV. quater deglutire coepit 18uo. 23mo qb tussis vehementiam a dato emetico vomuit, et similiter 28uo, quamuis hodie multum remissa. 30mo vehementer satis adhuc, praecipue nocte eum aggreditur, ideoque vomitionem emetico iterum excitauit, et eandem repetiit 3tio Ianuarii, quamuis iam rara est. 5to rarissime aduenit, et celeriter

ter transit. 9no medicinae jam bene valens valedixit.

OBS. CXIX.

PVELLA bimula, modò dictorum soror, leuiori quamuis laborauit ruffi, attamen, ne in conuulsuam verteretur, verius, eandem ei ac caeteris adhibui curam. Hinc 16to et 17mo Decembris vomuit et aluum mouens pharmacum sumsit, et pulueris Ger. gr. XV., in electuarium redacta, quater quotidie capere caepit 18uo. 20mo ruffis adhuc mitis. 21mo febre correpta est cum calore et siti. 22do purgata est. Ab eo tempore ad 28uum nil adhibuit praeter diluentia et temperantia, et emeticum hodie porrectum; nam tempore eo, quo durauit febris, multum accreuit ruffis, et saepius nunc vomitione finitur, deinde electuarium, vii antea, continuauit. 30mo et 3 Ianuarii emefin ob vehementem ruffim, excitauit, quamuis
nunc

nunc absque vomitu est. 5to rarior est tussis, et incepta statim transit. 9no bis tantum electuario quotidie vritur, et leuior adest tussicula, 12mo adueniens, vsum electuarii non postulare morbum censui, eumque demittere iussi.

OBS. CXX-CXXIII.

In alia domu 4 fuere nati, qui spatio 5 mensium cum conuulsiua conflixerant tussi. Omnes pallidi et macie confecti omnia ingesta pene euomuerunt. Minimo natu sanguis, dum tussis vrgebat, e faucibus prodiit. Horum 24to Decembris curam mihi concedidere parentes, qua supra descripto institui modo. Purgationes et vomitiones ab initio exhibitae, pro re nata et tussis vehementia, iteratae sunt deinde omni 3tio vel quarto die. Puellae 12 annor. semidrachmam, forori 8to annor. et puellae 6 annor. gr. XXV, et minimo natu 3 annor. gr. XV. pulv.

rad Gei quater sub electuarii forma quotidie offerre jussi. 28uo paruulus ne minimam quidem sanguinis guttam excreat. Caeteri rarius vomunt: 30mo nemini eorum a tussi vomitus excitatur. 4to Ianuarii multum decrescit tussis, et violentia caret. 9no mitior est. Redit genis naturalis color, et corpori robur 12mo exigua tussis, nullam exigit medicinam.

NULLVM noui medicamentum, quod pueri tam auide cupierunt, ac electuariam hoc. Radix enim Gei in electuarium reducta leni et iucundo aromatico gaudet sapore, ut fauorem sibi et gratiam tribui credant, quando eis porrigitur haec medicina, immo ipsi tempus, quo capiat, observant et indicant, inde saepius accidit, ut maiorem sibi dosin, quam erat praescripta, experiuere, et voti compotes, etiam hanc bene perferri posse, comprobarunt.

Tvssim contulsiuam, epidemice grassantem, neque hac vice, neque alia, vñquam vidi alternis diebus intentiorem, vti obseruare Ill. Rosensteinio licuit. Experientia praeunte vno tenore omni processit die, vespere vero et mane, interdum etiam nocte, vehementius semper aggressa est, et diutius perrexit.

HAEC sunt, benenole Lector! plurima, quae circa morbos collegi experimenta, et hac vice in vulgus edere sustinui. Ad vim febrifugam hujus radiceis vltius probandam plures quidem afferre potui casus; sed allatos rem extra omnem dubii aleam posuisse haudquaquam dubito. Ad utilitatem vero ejus in caeteris morbis confirmandam et maximo aegrorum numero, et medentium plurium conjuncto opus est labore. Attamen huic operi perficiendo aptissima sunt nosocomia. Medico enim in publico versanti caute et circumspecte agendum, si nomini et famae con-

sulat. Ab vnico igitur viro, praxin rurſus
vniplurimum exercente, non expectandae sunt
tot casuum diuersitates, quot ad veritatem
stabiliendam sufficiant. Quò etiam redit
multarum obseruationum incertitudo ob
aegrorum absentiam, qua fit, vt quotidiana
eorum inspectio et examinatio obseruatori
deficiat, et saepe vel falsa vel nulla de mor-
borum mutatione aut euentu relata referant
nuncii. Absit tamen, vt vllas afferrem histo-
rias, nisi vel earum veritas omnino mihi fu-
erit perspecta; vel ad aegrorum lectos ea-
rum testis fuerim oculatus. Experimenta in-
stituatur, qui de aëtatibus adhuc dubium foueat.
Satis hac vice me profuisse spero, dum viam,
qua incedere oportet, monstrauerim, et
morbos, quibus opponendum est pharma-
cum, indigitauerim. Plura, volente Deo,
experta sensim congerere allaborabo, et
quamprimum de iis, quae hucusque experi-
entiâ non satis firma nituntur, maiorem
mihi certitudinem comparauerim, orbi
litterato communicabo.

EXPERIMENTVM PRIMVM.
QVO VIS ANTISEPTICA RADICIS
GEI INDAGATVR.

VISIS, quos in intermittentibus aliisque morbis laculenter edidit radix nostra, magnis et pulchris effectibus, cupidus eram videndi, quanto antisepticitatis gradu corticem peruuvianum vinceret, in quem finem 20mo Nouembris anni proxime elapsi vasa tria vitrea, qualia ad pulueres et electuaria in officinis pharmaceuticis adhibentur, 6 vnciarum capacia, ad medium vsque aquâ calidâ impleui, his tribus aquae vnciis carnis bubulae drachmas II. adjeci, et quidem in vitrum, no 3 notatum, puluerem rad. Gei drachm. II, in

H 5

No.

no. 2 puluerem corticis peruiani drachm.

II. et in tertium no. I. nihil immisi.

Vasa hæc chartâ, vinculo adstricta, clausi,
et in moderato cubiculi calore reliqui.

Imo D I E.

No. 1. Ex carnis jam versus vesp-
ram pallidi sanguine aquam habuit rubel-
lam. No. 2. aquam exhibuit pallide
flauo tinctam colore No. 3. eandem ob-
scure rubro tinxerat colore.

Ido D I E.

NIL præter modo dicta obseruatum.

IIIto D I E.

No. 1. Foetere incipit. In superficie
aqua multos albos gerit floccos, in fun-
do album colligitur sedimentum.

IVto D I E.

No. 1. Aqua perquam turbida flocco-
rum plena rubet squalide, in superficie
album gerit pelliculam et valde foetet.

Vto

VIto DIE.

No. 1. Magis turbida cum crassiori pellicula, quae in gyrum acta in magnos mutata est floccos. Foetor ipgens. No. 2. pelliculam in superficie contraxit, et bullulae paruae aëreae a fundo eleuantur.

VIImo DIE.

No. 1. Immodice foetet; color immutatus. No. 2. crassio rem gerit pelliculam, et bullulae multae aëreae ascendunt; in gyrum acta mixtura magnas bullas emitte re incipit.

VIIIuo DIE.

No. 2. Nouam posuit pelliculam crassam, et aqua floccorum plena. No. 3. multas in aquae superficiem producit aëris bullulas.

IXno DIE.

No. 2. Mucidum aeris spirat odorem; pellicula noua tenuis in superficie.

Xmo

Xmo DIE.

No. 2. Nulla mutatio. No. 3. absque bullulis est.

XIIdo DIE.

No. 2. Putridus odor adeste apparet; Liquor turbulentior.

XIIIIdo DIE.

No. 2. Putridum effat caro odorem, quamvis adhuc satis firma.

XIVto DIE.

No. 1. longe lateque foetorem spargit, laxa caro et oedematosa in aqua lavatur. Evacuatur vitrum.

XVto DIE.

No. 2. Foetorem valde putridum edit aqua turbida; caro tamen firma, et, vii antea, pallide flava.

XVIIIuo

XVIII^{uo} DIE.

No. 2. minorem habet foetorem. No.
3. Immutata aquâ, adhuc pellucida, caro
supernatat firma et elastica. Compressa
multas aereas bullas emisit, et iterum fun-
dum petit.

XXII^{do} DIE.

STATVS in ambobus immutatus.

XXIV^{to} DIE.

No. 3. Aperto vitrô auram mucidam
emittere videtur:

XXIX^{no} DIE.

No. 3. Liquor adhuc pellucidus, odor
mucidus, et mucoris punctum generatum
in superficie liquoris natat.

XXXI^{mo} DIE.

No. 3. Augetur lente punctum muci-
dum, majorque et crassior euadit. Odor
ingra-

ingratus, alienus; caro adhuc rubella et firma; liquor floccis abundat.

XXXIXno DIE,

No. 3. Crusta mucosa jam viridescens totam aquae pene tegit superficiem; odor mucidus, minus ingratus ac antea.

XLIIIdo DIE.

No. 3. Crassior euadit crusta, quam detraxi; odor, ut antea, acido-mucidus. Caro adhuc firma, rubicunda, tenax et elastica. Liquor supernatans turbida.

XLIIIIdio DIE.

No. 2. Caro adhuc flavescent et satis firma aliquali elasticitate praedita est, et fundum in aqua petit; odor tamen putridus, et valde ingratus. Abiecta est.

XLVIIdio DIE.

No. 3. Aliam novam deinde non generavit pelliculam vel mucorem. Liquor
tur-

turbidus. Caro putridum spirat odorem, quamvis in fundo vitri jacer, et firma et elastica est, et rubicundum hucusque servauit colorem. Rejecta est.

EXPERIMENTVM IIIVM.

DIE 13mo Iulii carnis ouillae frusta duo, quouis drach, II. ponderante, in vitra dua immisi, et aquae calidae vnc. I. cuilibet frustulo affudi, deinde calori solis in fenestra expositis vitris putrefactionem carnis expectaui, quae 20mo ejusdem adfuit. Tunc pulueris cort. peruu. drach. mis II. in vnum, et pulueris rad. Gei dr. II. in alterum vitrum immisis aquae calidae vncias II. infundens, addito tandem carnis putrescentis et laxae frustulo,

ex

ex aqua putrida desmto, vasa charta tecta
in fenestra reliqui. Vas corticem seruans
No. 1. et vas radicem continens. No. 2.
notaui.

Imo DIE.

No. 1. Minorem habet foetorem, caro
laxa, fermentatio infusi viuida.

No. 2. Foetidum adhuc spirat odorem,
caro firma.

IIIdo DIE.

No. 1. Fermentatio continuat, caro
flauescens firmior quidem foetorem tamen
putridum adhuc spergit. No. 2. Caro
firmissima, rubicunda, foetidum et nause-
osum edit odorem.

IIIIdo DIE.

No. 1. Fermentat adhuc liquidum, et
putride olet caro. No. 2. Paucae ad-
scendunt bullulae aërea in liquidi superfi-
ciem; odor adhuc mucidus, ingratus.

IVto

IVTO DIE.

No. 1. Caro flavescent in aqua pura lota bonam quidem habet consistentiam, odor tamen ingrate putridus. No. 2. In aqua lota caro naturalem suum ostendit rubrum colorem, et perfecte correcta odorem gratum, caryophyllaceum, spirat.

IN aere deinde suspendi ambo carnis frusta, quae exsiccata corii duritiem sunt adepti, factaque simul fragilia. Caro infuso radicis Gei correcta gratum diu servavit odorem, infuso Corticis vero praeservata, odorem ingratum post aliquot dies amisit. Liquores cum pulueribus in fenestra sine tegmine soli aërique deinde expositi, omni vapore exhalato, pulveres ficos reliquerunt, quorum ille Corticis mucore ubiuis fuit obductus, etiam in minimis rimis, et odor ejus mucosus, illi vero Radicis et color et odor natura-

lis et gratus fuit absque mucositate. Ambo post menses II. inodori euasere.

CAPTIS his experimentis nemini non patet, magna non solum antiseptica virtute gaudere radicem Gei, sed corticem peruianum etiam longe superare; primo, enim experimento constat, quod 9no die mucidus liquor corticis adfuerit odor, et 12mo putredinis signa, ne dicam, quod 6to jam dudum generata sit pellicula; in radice e contrario liquore 24to die prima mucoris signa olfactui oblata sunt sine praegressa pellicula, superficiem regente; natum vero punctum mucidum 29no ad diem vsque 42dum increuit, et lenta fecuta est putredo, nares modo mitius feriens 48uo die. Collatis cum nostro, quae *III. Collinus* multiplici et vario modo instituit experimenta (a), vltro patet, nostram
non

(a) Arnicae in febribus vires.

non parem modo, verum etiam superiorem esse radici arnicae, quam omnibus hucusque notis exoticis medicamentis, ex regno vegetabili desumptis, vi antiseptica superiorem dixit *Collinus* (b). Hoc etiam ante factum experimentum opinione auguratus sum experientia inprimis edoctus, quam efficax paruula ejus dosis in morbis se praebuit. Ejus etiam vsum, tacente quamvis experientia, in febris putridis et malignis fore fructuosum a posteriori concludere et praedicere audeo; nam intermittentibus solummodo febribus natam hanc praestantem radicem ratiocinio repugnare videtur.

ITA huic finem laete impono opusculo, Numini Divino maximas agens gratias, qui repertum hoc è Tenebris in
 12 lucem

(b) Loco cit. pag. 157.

---

lucem mortalibus vocavit remedium; utinam saluti multis fiat miseris! sic tentamina spem non frustraſſe meam; sic oleum et operam me non perdidisse; sic debitum, quamvis non omne, cui cuique bono incumbens, me soluisse, et generi humano non parum profuisse, maximo-
pere gaudeo.

OBSERVATIONES
NONNVLLORVM MEDICORVM
HAVNIENSIVM.

I. ILL. D. D. AASKOW,
ARCHIATRI REGII.

De mirabili efficacia noui febrium intermittentium specifici, certitudine Cortici Peruuiani haud inferioris, ab Experientissimo BVCHHAVE, amico et sodali nostro aestumatissimo indagati, certior factus, maximo flagraui desiderio, virtutem illius in propria mea praxi experiundi. Defuit autem vel ipsum remedium vel occasio illud tentandi. Repetitis intérea casteque institutis a Celeberrimo coniunctissimoque BANGIO in Nosocomia Fridericiano experimentis, iisque comprobata et euicta huius medicinae vi genuina specifica, praestantissimus ejus inuentor, eo,

qui Viris ingenuis et magnanimibus proprius est, candore artisque non secus ac patriae amore ductus arcanum suum coram Societate medica nostra reuelavit, methodum illud adhibendi, frequenti experientia stabilitam indicavit, sodalesque reliquos ut tentamina instituere, et quae obseruarent, sibi impertire velint, rogauit, Mihi quidem ob temporis breuitatem sequentes tres tantummodo curationes adnotare licuit, quarum primam eamque plenius enarratam iamiam cum Societate medica communicauit Cl. STRAETT, Medicinae cultor solertissimus mihiq; in praxi clinica ad manus.

1. Ancilla 20 annos nata Quartana laborabat, cujus paroxysmi conuulsionibus alterutrius lateris stipati erant. Praemissis emeticis et soluentibus porrectus est puluis radicis Gei urbani ad drachmas Vj, inter binos paroxysmos ingerendus. Co-

hibi-

hibitus est paroxysmus vna cum conuulsionibus et per tres inde elapsas septimanas optime valuit puella.

2. Auriga Quartana per sex hebdomades afflictus erat, quae remediis celebratissimis aliquantisper quidem consopita, numquam autem plane fugata erat, sed iterum iterumque redierat et recruderat. Adhibitis deinde decantatissimis soluentibus nequidquam cedebat. Propinata vero pulueris nostri vncia vna, nullus rediit paroxysmus; attamen, quum plusculi tantummodo dies post hanc curationem praeterlapsi sint, circa recidiuam in hoc casu adhuc nihil certi pronunciare valeo.

3. Ancilla, quae vere superiore Tertianae rebeli laborauerat, hoc iterum autumno Quartana correpta eaque per X hebdomades conflictata est. Sumserat puluerem ex Cremore Tartari, Sale ammo-

niaco et Rhabarbaro: tum emeticum ex Ipecacuanhae .gr. XV et Tartari emetici gr. ij cum sale medio, vnde parum vomuerat. Praescribatur deinde pulvis Gei vrbani, ad vnciam vnā inter binos paroxysmos deglutiendus. Rediit paroxysmus, at multo serius, mitiorque simul et breuior. Sequens alter iterum vehementia et duratione minor: tertius autem ex errore diaetetico denuo grauior; quartus etiam grauis, vnde alia in vsum vocare constitui.

HAEC sunt quae comperi, quae me iudice noui remedii efficaciam in ipsa comprobant Quartana. Hanc omnino maiorem certiorēque fore non dubito, si iusto tempore collecta radix debita cum cautela exsicceetur. Quam nos adhibuimus, ferius collecta neque rite siccata, hinc aromatici, grati et efficacis minus habet, quam quae ad mentem Celeberrimi inuentoris
exe-

exeunte vere vel ineunte aestate colligitur
et moderato calore ficcatur.

GRATVLAMVR itaque Viro Experientissimo de nouo Corticis febrifugi succedaneo: gratulamur arti et patriae de inuento remedio indigeno, quod fortasse morborum intermittentium, neruoforum, putridorum &c. aequè certum domitorem sese praestabit, ac ipse diuinus dudum salutatus Cortex Chinae. Faxit Deus O. M. vt vltiora hujus remedii tentamina Inuentoris experientiae respondeant! Quantae debentur laudes quantaque praemia viro qui non solum remedium indagauit tamdiu ab omnibus exoptatum, verum etiam, propriae crumenae minus studens quam publico bono artisque incremento, praestantissimum arcanum aperuit!

coctum corticis peruuiani mutabatur haec in febrem tertianam regulariter intermittentem, quae continuato licet adlato decocto persistebat. Dedi ideo puluerem Gei vrbani ad drachma dimidiam quater indies, quo per quatrimum adhibito omne febris vestigium deletum fuit.

ALTERA 30 annorum post febrem putridam grauem deuictam correpta fuit febre tertiana, quae usu pulueris corticis peruuiani tollebatur, post aliquot autem dies redeunti febre opposui puluerem Gei scil. drachmam dimidiam ter in die per quatuor dies, posteaque sine reditu febris sese in omnibus bene habuit aegrot.

VIR 32 annorum mensis spatio laborauit tertiana duplici, quae post adhibita
dige-

digestiua cortice peruuiano partim in decocto partim in puluere oppugnabatur, sed incassum ita, vt febris loco typi regularis erratica facta fuerit; refugium ideo habui ad puluerem Gei, qui trihorio exhibitus per quatuor dies febrem omnino fugauit. Apud hunc aegrotum, quod non in aliis obseruaui, sudor largissimus vsum dicti remedii sequebatur.

• **QUADRIMVLA** pluribus hebdomadibus tertiana febre afflicta aliquoties per corticem sanata fuit, iterumque recidiuam febris passa, quapropter puluis Gei vt in allatis exemplis propinatus fuit, eo cum effectu, vt febris cessauerit nec postea redierit.

REMEDIVM hoc tantum diebus apyreticis datum fuit apud omnes allatos aegros;
aluum

aluum sub illius usu nec debito laxiorem
nec strictiorem obseruari.

IV. D. D. SCHOENHEYDER,

AD INSTITVTVM PTOCHOTROPHICVM MEDICI.

PVLVEREM Gei sub forma electuarii dedi
puero octenni, tussi conuulsiva V hebdo-
madum conflanti. Sumsit cochlearis
minoris mensuram quater in die. Egre-
gie inde mitigata est tussis, omniaque ci-
torem, ac fieri solet, recomalescentiam
promittunt.

V. D. D. TODE,

MED. PROF. P.

ANNO superiore ancilla Quartana labora-
uerat per sex menses. Multis remediis
incassum adhibitis, meum petit consilium.
Praesto erat pulueris specifici semuncia,
quam ab inuatore hujus medicinae, Ex-
peri-

perientissimo BVCHHAVE tentaminis instituti gratia acceperam. Hunc pulverem in octo doses partitum ante tempus proximi paroxysmi fumendum dedi. Triduum post rediit ancilla gratiasque egit pro remedio tam efficace, quippe quod febrim fugauerat. Postea hanc ancillam non amplius vidi; certus tamen esse possum, illam ad me fuisse recursuram, si recidivam passa fuisset,

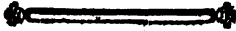
SEQUENTIS curationis non auctor quidem sed testis sum. Auriga Perill. D. Consiliarii et praefecti aulae, annos XXII natus, per triennium cum febre quartana conflictatus erat.

CORTEX peruuianus praeter inducias aliquot hebdomadum nihil boni praestiterat. Hoc remedio nuper adhibito, loco febris solito

folito paroxysmi tempore dolores violenti
totum inuaserunt corpus. Tunc Perill.
Confiliarius cui jam innotuerat nouum spe-
cificum Buchhauianum, proprio Marte vn-
ciam pulueris praescribit. Hoc hebdomadis
spatio consumto optime habuit aegrotus,
atque doloribus illis periodicis nunc per III
hebdomades immunis fuit, neque tamen a
colore quodam auriginoso illis familiari, qui
febres intermittentes diuturnas passi sunt;
in abdomine autem nullus tumor depre-
tendi potest, aluus naturalis, ciborum ap-
petitus validus.

DVM haec typis mandantur, Quarta-
nam bimestrem in auriga regio Gei pul-
uis fustulit.

CAVTELAE.

1. IN nostro climate non prius eruendeae sunt radices Gei urbani, quam solis calore excitata planta crescere incepit, quod mense Aprilis in Dania fieri, collectionesque inde ad ultimum Julii instrui posse obseruando didici. Quae caeteris mensibus effodiuntur radices minori gaudent virtute, minori que aromatico odore et sapore.

2. Characterem radiceis specificum et genuinum dat medulla violacea, qua discrepat a Gei ruralis radice, quae medullam albam, et radicem repentem longam, paucis instructam fibris, habet. Folia enim radicalia ambarum, cum facie externa parum a se differant, et in vicinia haud raro crescant, a rei imperitis facillime confundi possunt.

3. Radici effossae, et, mediante aqua aliquoties renouata, a terra, aliisque alienis adhaerentibus, purgatae, refecanda sunt folia radicalia ad medullam vsque

K

radi-

radicis violaceam; in loco deinde frigido, sicco, aëri, non vero radiis solis exposito, torrefaciendi gratia reponantur radices, quo lenta et frigida evaporatione medicatrices remaneant vires; nimio enim calore, siue solis siue fornacis, gratum et efficax auolat aroma.

Explicatio Iconis:

- a) Radix fibrosa, integra.
- b) Eadem longitudinaliter dissecta, medulla violacea instructa, cortice albo.
- c) Eadem horizontaliter resecta cum medulla violacea.
- d) Folia radicalia lyrata.
- e) Folia caulina alterna, ternata, cum stipulis dentatis.
- f) Eadem minoru, simpliciora.
- g) Corolla a latere conspicua cum calice.
- h) Eadem explanata.
- i) Flos nondum eruptus.
- k) Receptaculum cum seminibus in caputulum congestis.
- l) Semen maturum cum arista vincta.

CORRIGENDA.

Pag. 13.	lin. 15.	tum,	deleatur.	
— 19.	— 22.	dtaur,	lege: datur.	
— 21.	— 18.	methode	— methodo.	
— 26.	— 9.	extinguere	— extinguit.	
— 29.	— 6.	felices,	adde: in,	
— -	— 21.	latum,	lege: elatum.	
— 33.	— 9.	vespero	— <u>vespere.</u>	
— -	— 10.	vespero	— vespera.	
— 42.	— 6.	intercalaris	— intercalari.	
— 47.	— 3.	paroxysmus	— paroxysmum.	
— -	— 9.	labolauerat	— laborauerat.	
— 49.	— 6.	bihorni	— bihorio.	
— -	— 13-14.	solueebatur	— soluebatur.	
— 53.	— 2.	quatert	— quater.	
— 54.	— 7.	aegrotaueret	— aegrotauerat.	
— -	— 18.	septimanus	— septimanas.	
— 57.	— 11.	cephalgiae	— cephalalgicae.	
— 58.	— 7.	que	— quo.	
— -	— 17.	quotidiani	— quotidiana.	
— 59.	— 5.	valetuine	— valetudine.	
— 62.	— 1.	qui,	adde: sub.	
— -	— 2.	indorso,	lege: in dorso.	
— 63.	— 15.	est	— et.	
— 67.	— 6.	opseruau	— obseruau.	
— 68	— 11.	innoturi	— inuotuit.	

Pag.

Pag. 70. lin. 9. 12mo, lege: 11mo.
 — 71. — 18. vesperam — vespera.
 — 77. — 10. continue — continuo.
 — 81. — 6. vespera, adde: ad.
 — . — 8. deinde — post.
 — 87. — 14. et, deleatur.
 — . — . cessat, lege: cessauit.
 — 88. — 13. expedit — expetiit.
 — 93. — 2. Gei, adde: quater.
 — 105. — 8. nota, lege: nate.
 — 112. — 14. 27mo — 17mo.
 — . — 15. spucto — sputo.
 — 113. — 1. 5to, adde: Januarii.
 — 116. — 16. vehementen, lege: vehementem.
 — 117. — . exhibitae — institutae.
 — 122. — 7. pallidi — pallidae.
 — 124. — 8. effat — efflat.
 — . — 12. lauatur — leuatur.
 — 128. — 13. spergit — spargit.

k

i

b

c

rb anum.

